

Gmina Tyczyn

Nr 5 (563)
29.05. - 25.06.2016 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

1791 - 1991
DLA UCZCZENIA
KONSTYTUCJI 3 MAJA
W 200. ROCZNICĘ UCHWALENIA
SPOŁECZYSTWO MIASTA I GMINY
TYCZYN

3 maja 2016 r., mieszkańcy, władze samorządowe
oraz poczty sztandarowe przed tablicą
upamiętniającą uchwalenie majowej konstytucji

W numerze:

- Relacja z obchodów z okazji 225. rocznicy uchwalenia majowej Konstytucji
- Grand Prix Polski Cheerleaders o Puchar Burmistrza Tyczyna
  - M-GOK w Tyczynie ma już 50 lat
- I zjazd szkół im. św. Jana Pawła II woj. podkarpackiego
  - Tydzień Bibliotek w gminie Tyczyn

Wydarzenia w gminie Tyczyn

Pomnik Czynu Patriotycznego w Tyczynie

Obchody 225. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3. Maja

Złożenie wiązanki kwiatów przez Burmistrza Tyczyna i Przewodniczącą Rady Miejskiej oraz...

... uczniów z Publicznego Gimnazjum w Tyczynie

Tydzień Bibliotek 2016

III Turniej Wiedzy o Literaturze i Języku Polskim pod patronatem Burmistrza Tyczyna (fot. Adam Janiec)

Pasowanie na czytelnika w Filii Biblioteki Publicznej w Borku Starym

GRAND PRIX POLSKI CHEERLEADERS O PUCHAR BURMISTRZA TYCZYNA 07.05.2016

Zespół Flimero – zdobywca trzech złotych medali – z trenerką Jolantą Magdą i Burmistrzem Tyczyna Januszem Skotnickim

Rada Miejska uchwaliła

22 kwietnia 2016 r. odbyła się sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni:

- wysłuchali informacji z realizacji Programu współpracy Gminy Tyczyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2015 r.;
- udzielili rekomendacji dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2015 r. poprzez przyjęcie „Oceny zasobów pomocy społecznej za 2015 r. dla Gminy Tyczyn” jako dokumentu diagnozującego potrzeby mieszkańców w najbliższych latach;
- dokonali analizy realizacji Wieloletniego Programu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodno-Kanalizacyjnych na terenie Gminy Tyczyn na lata 2012-2020” wraz z projektem nowelizacji wynikającej z udziału PGK Eko-Strug w realizacji zadań wod-kan. **Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Rzeszowskiego Oddziału Funkcjonalnego.**

Radni podjęli także uchwały w sprawach:

- **Przystąpienia do sporządzenia VIII zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn.** Celem opracowania VIII zmiany Studium jest potrzeba wskazania w miejscowości Borek Stary na części obszaru strefy rolno-osadniczej, oznaczonego symbolem RM, terenu możliwego do przeznaczenia pod urządzenia zaopatrzenia w wodę.

- **Przystąpienia do sporządzenia IX zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn.** Celem opracowania IX zmiany Studium jest potrzeba wskazania na części obszaru strefy rolno-osadniczej, oznaczonego symbolem RM2, terenu możliwego do przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną.

- **Wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty.** Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, osoby fizyczne będące użytkownikami wieczystymi nieruchomości mogą wystąpić z żądaniem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego tych nieruchomości w prawo własności, przy czym organ właściwy do wydania decyzji może udzielić bonifikaty od opłaty – na podstawie uchwały właściwej rady. Rada uchwaliła bonifikatę w wysokości 75%.

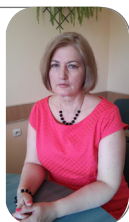
- **Zmiany uchwały nr XXII/172/12 Rady Miejskiej w Tyczynie** z dnia 22.06.2012 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych Urządzeń Kanalizacyjnych na terenie Gminy Tyczyn na lata 2012-2020.

- **Określenia wysokości i zasad udzielania oraz rozliczania dotacji celowej** dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na terenie Gminy Tyczyn.

- **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2016 r.**

Rubrykę redaguje:
DOROTA MICHALAK

- pracownik Urzędu Miejskiego w Tyczynie,
inspektor ds. obsługi
Biura Rady Miejskiej

Szanowni Czytelnicy,

Przed nami czerwiec, jeden z najpiękniejszych miesięcy w roku. Matury właśnie dobiegają końca, a dzieci czują już powiew wakacji.

Przełom maja i czerwca to bardzo intensywny czas, szczególnie dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie, który w tym roku obchodzi jubileusz 50-lecia swojego istnienia. Z tej też okazji szczególnie gorąco zaprasza Czytelników naszego miesięcznika na imprezy organizowane w ramach Dni Tyczyna. W numerze czerwcowym znajdziecie Państwo m.in.: informacje o historii domu kultury, relacje z gminnych obchodów z okazji uchwalenia majowej Konstytucji, informacje o Dniu Strażaka w Borku Starym oraz o kolejnych sukcesach *Flimero* i Tygodniu Bibliotek.

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do powstania kolejnego numeru naszego miesięcznika. Zapraszamy do współpracy, prosimy o uwagi i komentarze.

Alicja Kustra
Redaktor naczelna

**Burmistrz Tyczyna
Janusz Skotnicki**

przyjmuje mieszkańców gminy
i interesantów **w każdy poniedziałek w godz. 8.00 - 15.00**
w Urzędzie Miejskim w Tyczynie.

***

**Dyżur Przewodniczącego Rady Miejskiej
Adama Skowrońskiego** odbywa się
w każdą **1. i 3. środę m-ca w godz. 9.00 - 11.00**
w Urzędzie Miejskim w Tyczynie, pok. 27 (I piętro).

***

Godziny pracy Urzędu Miejskiego w Tyczynie:
poniedziałek - 7.30 do 17.00,
od wtorku do czwartku - 7.30 do 15.30,
piątek - 7.30 do 14.00.

W każdy piątek sekretariat Urzędu
czynny jest w godz. od 7.30 do 15.00.

Dyżur radnych z Kielnarowej **Jadwigi Czarnik**
i **Eweliny Malak** odbędzie się **6 czerwca 2016 r.**

**Drogiej Koleżance
STANISŁAWIE KUCZMARZ**

wyrazy szczerego współczucia
z powodu śmierci

Teścia Emila Kuczmarza

składają: Pracownicy Gminnego Zespołu Obsługi
Szkoł w Tyczynie

Fundusze Europejskie na staże i szkolenia

W ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020 można wskazać dwa programy, w ramach których nie tylko bezrobotni mogą ubiegać się o dofinansowanie szkoleń lub staży z Funduszy Europejskich. Są to: **Program Wiedza, Edukacja, Rozwój** (dalej: POWER) oraz **Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego (RPO WP)**. W ramach POWER o środki mogą starać się osoby do 29. roku życia, a w ramach RPO WP – osoby powyżej tego wieku.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

• **Działanie 7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty konkursowe:** w ramach tego działania można skorzystać m.in. z: opracowania Indywidualnego Planu Działania, pośrednictwa pracy, staży i praktyk zawodowych, szkoleń, refundacji wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, wspierania mobilności zawodowej poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania. **Ubiegać się mogą** osoby bezrobotne, bierne zawodowo oraz poszukujące pracy w wieku powyżej 29 r. ż. należące co najmniej do jednej z następujących grup: • osoby od 50 r. ż., • osoby długotrwale bezrobotne, • kobiety, • osoby niepełnosprawne, • osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, • rolnicy i członkowie ich rodzin, prowadzący indywidualne gospodarstwa rolne do wielkości 2 ha, zamierzający odejść z rolnictwa, należący do ww. grup. Projekty realizowane będą przez tzw. operatorów wsparcia, czyli wyłonione w konkursach podmioty funkcjonujące na rynku pracy. Lista operatorów wyłonionych w ramach pierwszego przeprowadzonego konkursu opublikowana będzie najpóźniej do lipca br. pod adresem: <http://www.rpo.podkarpackie.pl/index.php?wyniki-naborow-wnioskow/6-67-7-1-poprawa-sytuacji-osob-bezrobotnych-na-rynkupracy-konkurs-nr-rppk-07-01-00-ip-01-18-003-15>.

• **Działanie 7.2 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty pozakonkursowe:** można skorzystać ze staży i praktyk zawodowych, szkoleń oraz subsydiowanego zatrudnienia. **Ubiegać się mogą** osoby bezrobotne, należące do I lub II profilu pomocy, należące co najmniej do jednej z następujących grup: • osoby od 50 r. ż., • osoby długotrwale bezrobotne, • kobiety, • osoby niepełnosprawne, • osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, • rolnicy i członkowie ich rodzin, prowadzący indywidualne gospodarstwa rolne do wielkości 2 ha, zamierzający odejść z rolnictwa, należący do wyżej wymienionych grup. Projekty realizowane będą przez powiatowe urzędy pracy z terenu woj. podkarpackiego.

• **Działanie 9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego:** można skorzystać z kursów i szkoleń doskonalących, studiów podyplomowych oraz staży i praktyk dla nauczycieli. **Ubiegać się może** szkoła lub placówka doskonalenia nauczycieli, uczelnia działająca na podstawie przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W 2016 r. nie są przewidziane żadne dodatkowe konkursy, a rozstrzygnięcie konkursu przeprowadzanego w I kwartale br. ma pojawić się do lipca br.

• **Działanie 9.4 Poprawa jakości kształcenia zawodowego:** można skorzystać m.in. z: doskonalenia kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu oraz pozostałej kadry placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (kursy kwalifikacyjne, szkolenia doskonalące, praktyki lub staże, studia podyplomowe). **Ubiegać się mogą** publiczne i niepubliczne szkoły ponadgimnazjalne lub placówki systemu oświaty prowadzące kształ-

cenie zawodowe (w tym szkoły przysposabiające do pracy). Wyniki pierwszego naboru mają pojawić się na stronie: <http://www.rpo.podkarpackie.pl/index.php?wyniki-naborow-wnioskow/634-9-4-poprawa-jakosci-ksztalcenia-zawodowego-konkurs-nr-rppk-09-04-00-ip-01-18-004-15> najpóźniej do czerwca 2016. Kolejny konkurs planowany jest w IV kwartale br.

PROGRAM WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

• **Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe** - można skorzystać m.in. z: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, kontynuacji nauki dla osób młodych, szkoleń, staży i praktyk, subsydiowanego zatrudnienia, pokrycia kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, finansowania pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, doposażenia stanowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych. **Ubiegać się mogą:** osoby młode w wieku 18-29 lat bez pracy, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu. Projekty realizowane będą przez powiatowe urzędy pracy z terenu woj. podkarpackiego.

• **Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe** - można skorzystać z form, podobnie jak w przypadku działania 1.1. **Ubiegać się mogą** osoby młode, w tym niepełnosprawne, w wieku 15-29 lat, bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, w tym w szczególności osoby niezarejestrowane w urzędach pracy. Projekty realizowane będą przez tzw. operatorów wsparcia. Lista operatorów wyłonionych w ramach pierwszego przeprowadzonego konkursu opublikowana jest pod adresem: <http://www.power.gov.pl/nabory/122-wsparcie-osob-mlych-pozostajacych-bezpracy-na-regionalnym-ryнку-pracy-wsparcie-udzielane-z-inicjatywy-na-rzecz-zatrudnienia-ludzi-mlych-województwo-podkarpackie/#wynikiNaboru>.

• **Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji** - można skorzystać z form, podobnie jak w przypadku działań 1.1. oraz 1.2. **Ubiegać się mogą:** • osoby młode, w tym niepełnosprawne, w wieku 15-29 lat bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, w tym w szczególności osoby niezarejestrowane w urzędach pracy; • osoby młode, w tym niepełnosprawne, w wieku 15-29 lat bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu z następujących grup docelowych: młodzież z pieczy zastępczej opuszczająca pieczę, matki opuszczające pieczę, absolwenci młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii, absolwenci specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych i specjalnych ośrodków wychowawczych, matki przebywające w domach samotnej matki, osoby młode opuszczające zakłady karne lub areszty śledcze. Dotychczas nie ogłoszono konkursu w ramach ww. działania i zgodnie z harmonogramem naboru wniosków w ramach POWER na rok 2016 nie jest planowany.

• **Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym** - można skorzystać z: tworzenia i realizacji nowych kierunków studiów odpowiadających na aktualne potrzeby społeczno-gospodarcze, dostosowania i realizacji programów kształcenia do potrzeb społeczno-gospodarczych, działań włączających pracodawców w przygotowanie programów kształcenia i ich realizację, wysokiej jakości programów stażowych, a także podnoszenia kompetencji osób uczestniczących w edukacji na pozio-

mie wyższym poprzez: szkolenia i zajęcia warsztatowe kształcące kompetencje; dodatkowe zajęcia realizowane wspólnie z pracodawcami; dodatkowe zadania praktyczne dla studentów realizowane w formie projektowej, w tym w ramach zespołów projektowych; wizyty studyjne u pracodawców; wspieranie świadczenia wysokiej jakości usług przez instytucje (np. akademickie biura karier), wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy. **Ubiegać się mogą** uczelnie i inne podmioty realizujące kształcenie na poziomie wyższym. Harmonogram naboru wniosków POWER na rok 2016 przewiduje 4 konkursy w ramach działania 3.1. Lista z wynikami dotychczas ogłoszonych konkursów dostępna jest na stronie power.gov.pl w zakładce „Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków”.

• **Działanie 4.2 Programy mobilności ponadnarodowej** - ukierunkowane są na aktywizację zawodową osób młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz skierowane do osób zaangażowanych w kreowanie i wdrażanie polityk publicznych, a także do tych, którzy chcą podnieść swoje kompetencje lub kwalifikacje niezbędne do utrzymania oraz podjęcia zatrudnienia. **Ubiegać się mogą:** • osoby młode wykluczone społecznie lub zagrożone wykluczeniem społecznym, • osoby zatrudnione w administracji publicznej, • organizacje pozarządowe, • partnerzy społeczni, • pracownicy podmiotów i instytucji działających na poziomie samorządu terytorialnego zaangażowani w kreowanie lub wdrażanie polityk publicznych oraz • indywidualne osoby chcące podnieść swoje kompetencje lub kwalifikacje w celu utrzymania lub podjęcia zatrudnienia. Harmonogram naboru wniosków POWER na rok 2016 przewiduje 3 konkursy w ramach działania 4.2. Wyniki dotychczas ogłoszonych konkursów dostępne są na stronie power.gov.pl w zakładce „Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków”.

• **Działanie 5.4 Kompetencje zawodowe i kwalifikacje kadr medycznych** - można skorzystać z: kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych, kształcenia specjalizacyjnego lekarzy, kształcenia podyplomowego lekarzy realizowanego w innych formach niż specjalizacja, a także doskonalenia zawodowego pracowników innych zawodów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w obszarze potrzeb epidemiologiczno-demograficznych kraju. **Ubiegać się mogą:** • kadry medyczne, • pracownicy sektora ochrony zdrowia wykonujący zawody istotne z punktu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego, • uczelnie, szkoły prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych oraz • podmioty lecznicze oraz inne podmioty po uzyskaniu wpisu do właściwego rejestru podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe. Harmonogram naboru wniosków POWER na rok 2016 przewiduje 2 konkursy w ramach działania 5.4. Wyniki dotychczas ogłoszonych konkursów są dostępne na stronie power.gov.pl w zakładce „Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków”.

Fundusze Europejskie aktywizują zawodowo zarówno niepracujących, jak i określone grupy zawodowe. Najczęściej możliwość skorzystania z tego rodzaju wsparcia wiąże się z wystąpieniem do konkretnej instytucji, która w odpowiedzi na ogłoszony konkurs złożyła wniosek i podpisała umowę o dofinansowanie. Lista podpisanych umów publikowana jest każdorazowo na stronie właściwego programu.

Więcej informacji: www.power.gov.pl; www.rpo.podkarpackie.pl.

Rubrykę redaguje:

EWELINA KLOC

- konsultant ds. funduszy europejskich

ZUS Informuje **Pytania do ZUS**

ZUS miga do klientów

Pracownicy Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS będą wspierać obsługę osób niesłyszących na salach obsługi klientów. 18 kwietnia br. ZUS uruchomił wideotłumaczenie.

Od kwietnia br. w 243 placówkach **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych** osoby niesłyszące mogą korzystać z pomocy pracowników przeszkolonych z języka migowego. Dzięki ich umiejętnościom w 2015 r. ok. 3,4 tys. niesłyszących klientów skorzystało z obsługi tłumaczonej na język migowy.

Jednak część spraw, z którymi do ZUS-u zgłaszają się osoby niesłyszące, jest na tyle skomplikowana, że wymaga dużo większych umiejętności w zakresie komunikacji w języku migowym. Stąd też wychodząc na przeciw oczekiwaniom naszych niesłyszących klientów, ZUS uruchomił **usługę wideotłumaczenia rozmów** w salach obsługi w siedzibach swoich 43 oddziałów. Jeżeli podczas obsługi klienta niesłyszącego będzie istniała konieczność wsparcia przez osobę posiadającą biegłą umiejętność tłumaczenia na język migowy, wówczas rozmowę przejmie wykwalifikowany pracownik **Centrum Obsługi Telefonicznej** (COT) ZUS i będzie ją prowadził za pośrednictwem komputerowego programu do wideokonferencji.

Dodatkowo pracownik COT będzie miał bezpośrednią - „słuchawkową”- łączność z pracownikiem sali obsługi klienta. **Osoby niesłyszące, które zechcą skorzystać ze specjalnej usługi wideotłumaczenia, przy wyborze tematu obsługi na biletomacie w jednostce ZUS, powinny wybrać symbol „ucha”.** Natomiast klienci posiadający zarejestrowany profil na Platformie Usług Elektronicznych ZUS mogą umówić się na wizytę w jednostce z usługą wideotłumaczenia właśnie za pośrednictwem portalu PUE.

ZUS od dłuższego czasu stara się podnosić standardy obsługi osób niepełnosprawnych. Większość budynków, w których znajdują się sale obsługi, jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Posiadają one specjalne pochylnie, windy lub tzw. transportery schodowe. Drzwi wejściowe do sal obsługi klienta otwierają się automatycznie, a w samych salach zlikwidowane zostały wszelkie bariery budowlane w postaci progów, stopni, wąskich ciągów komunikacyjnych. Także urzędematy ZUS, które są do dyspozycji klientów w 153 placówkach przez 24 godziny na dobę, są dostosowane do potrzeb osób niesłyszących, niewidomych oraz poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Rubrykę redaguje:

ALICJA KOCHANOWICZ -GRABUŚ -

specjalista ds. komunikacji i edukacji w Rzeszowskim Oddziale ZUS

Gminny Dzień Strażaka w Borku Starym

Tegoroczne obchody Gminnego Dnia Strażaka zostały zorganizowane przez druhow z jednostki OSP w Borku Starym. Obyły się one w połączeniu z poświęceniem nowego wozu strażackiego jednostki. W uroczystości uczestniczyły wszystkie jednostki OSP z Gminy Tyczyn wraz z pocztami sztandarowymi. Na uroczystościach obecni byli również druhowie z jednostek z sąsiednich gmin (OSP Borówki, OSP Brzezówka oraz OSP Nowy Borek).

Tradycyjnie świętowanie rozpoczęło Mszą św. w kościele parafialnym w Borku Starym, którą koncelebrowali: proboszcz **ks. prałat Adam Pietrucha**, wikariusz **ks. Marek Kielar** oraz przeor klasztoru oo. Dominikanów **o. Stanisław Obara**.

Po Eucharystii nastąpił przejazd kolumny samochodów na plac apelowy przy remizie w Borku Starym, gdzie odbyła się dalsza część uroczystości. Meldunek złożył Komendant Gminny **dh Janusz Skoczylas**, a przyjął go z-ca Komendanta Miejskiego PSP w Rzeszowie bryg. **Kazimierz Witek**. Zaproszona Orkiestra Dęta WSK Rzeszów i M-GOK w Tyczynie odegrała hymn państwowy, następnie prezes OSP Borek Stary **dh Jerzy Biega** powitał strażaków, delegatów samorządowych, na czele z Burmistrzem Tyczyna **Januszem Skotnickim**, oraz zaproszonych gości i sympatyków jednostki. Po odczytaniu krótkiej historii jednostki OSP w Borku Starym prezes J. Biega poprosił burmistrza J. Skotnickiego o oficjalne przekazanie wozu strażackiego, a ks. A. Pietruchę o poświęcenie pojazdu. Coroczne święto strażaków to dobra okazja, aby im podziękować i ich wyróżnić, dlatego nie zabrakło także odznaczeń i medali. Po ich wręczeniu głos zabrali zaproszeni goście, którzy dziękowali wszystkim strażakom w dniu ich święta - dniu św. Floriana - za ofiarną służbę i życzyli im sukcesów w życiu osobistym, jak i zawodowym. Na zakończenie uroczystości prezes OSP Borek Stary zaprosił wszystkich zgromadzonych na poczęstunek do miejscowego Domu Ludowego.

Poczty sztandarowe jednostek
OSP przy remizie strażackiej
w Borku Starym

Zawsze pomogą

Wielu chłopców marzy, by zostać strażakiem. Niestety, większość z nich wyrasta z tego marzenia. Są jednak tacy, którzy pozostają mu wierni i każdego dnia, o każdej godzinie są gotowi nieść pomoc innym. Strażaków widzimy w pięknych mundurach, podczas świąt kościelnych i państwowych, w mundurach codziennych - jako stróżów porządku (na dożynkach czy piknikach). Mieszkańcy Tyczyna i sołectw swoich strażaków widują krzątających się przy wozach bojowych, a także porządkujących obejścia domów strażaka. Gmina Tyczyn ma zróżnicowaną strukturę, występuje tu wiele rozmaitych zagrożeń, które związane są nie tylko z pożarem. Skupiska domów, lasy, rzeki to z jednej strony nasze bogactwo, z drugiej niebezpieczeństwo powstania pożarów, powodzi czy wypadków drogowych. Wprawdzie Międzynarodowy Dzień Strażaka dawno już za nami (4.05), ale warto druhom

Red.

Straż w Gminie Tyczyn w liczbach:

Gmina Tyczyn ma **5** jednostek OSP, w szeregach których jest **205** strażaków ochotników (w tym **17** honorowych). Czynnych strażaków jest **188**, dysponują oni **9** wozami bojowymi. **2** jednostki OSP (Tyczyn, Hermanowa) należą do Krajowego Systemu Ratownictwa. W roku ubiegłym zanotowanych zostało **60** zdarzeń: pożarów - **39**, miejscowych zdarzeń - **17**, fałszywych alarmów - **4**. W roku 2015 w akcjach uczestniczyło 385 strażaków.

Informacje przekazał
prac. UM w Tyczynie,
inspektor **Dariusz Nowak**

Strażacy

Zawód strażaka z odwagą jest
kojarzony
Przez młodych chłopców wciąż
upragniony
Cieszy się społecznym
zaufaniem
Wielkim szacunkiem
oraz uznaniem

Ci dzielni ludzie służą pomocą
W walce z żywiołem dniem czy
też nocą
Idą na przeciw ogniowej burzy
Celem ich jest mieszkańcom
służyć

Kiedy pożar
- wszyscy w popłochu uciekają
Oni przeciwnie - tam podążają
(...)

Wrzask uwiecznionych
w szalejącym żywiole
Ofiarność i bezradność
w jednym są kole
Zdarzenia te w pamięci głęboko
zostają
Mocnych przeżyć im wciąż
dostarczają
(...)

Własne życie wciąż narażają
dlatego strażaków tak wszyscy
kochają

Anna Kocór

Radość wspólnoty

13 maja – ta data żyje w naszej pamięci, w naszych sercach. Te serca zamarły w trwodze o ukochanego Papieża, te serca wzmocniły się Jego ocaleniem w 1981 r. Wciąż i na długo mogliśmy cieszyć się bezpieczeństwem Jego modlitwy, Jego wszechograniającej miłości.

13 maja 2016 r. w Tyczynie dopisane zostało nowe, lokalne, ale wspaniałe znaczenie tej daty. W gościnnych progach Publicznego Gimnazjum odbył się **I Zjazd Szkół im. św. Jana Pawła II Województwa Podkarpackiego**. W jego organizację zaangażowała się cała społeczność szkolna. W majowy poranek do Tyczyny przyjechali goście – reprezentanci przedszkół, szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół średnich noszących imię **Jana Pawła II**. Zawiązanie wspólnoty rozpoczęło się Mszą św. w kościele parafialnym. Dyrektor gimnazjum **Zofia Kwatter** powitała uczestników zjazdu – do stojących gości: Jego Ekscelencję ks. biskupa rzeszowskiego **Jana Wątrobę**, kapłanów, przedstawicieli samorządu województwa, kuratorium oraz miejscowych władz.

Podczas kazania ks. biskup skierował do zgromadzonych gratulacje z powodu wybrania „największego z rodu Polaków” na patrona placówek oświatowych, wspominał swój udział w audiencji na Placu św. Piotra w dniu zamachu na życie Papieża, szczególnie zaś nacisk położył na aspekt wdzięczności, którą św. Jan Paweł II odczuwał i okazywał **Matce Boskiej Fatimskiej** za swe ocalenie. Ta wdzięczność za wszystko, co otrzymujemy, to lekcja, której udzielił nam Papież.

Jakże krzepiący był widok tak liczного zgromadzenia ludzi zjednoczonych osobą Patrona. Radośnie przema-

szerowali oni do siedziby tyczyńskiego gimnazjum, którą pięknie wyróżnia popiersie św. Jana Pawła II. Po złożeniu kwiatów młodzież przeszła do hali sportowej na koncert „**Wyrwani z niewoli**”, dorośli uczestnicy natomiast udali się na konferencję przypominającą ukierunkowanie szkół noszących imię Jana Pawła II. „Wyrwani z niewoli” – to nazwa i opis zarazem – dwaj młodzi ludzie Jacek i Piotr w nowoczesnej, ciekawej, zabawowej formie, dając świadectwo swego życia i swej wiary, porwali ze sobą dziewczęta i chłopców (Zbiór fotografii i relacja wideo: www.gptyczyn.edomena.pl).

Łatwo podlegają opisowi zewnętrzne okoliczności tego zjazdu. Ale po stokroć ważniejsza jest duchowa więź, która łączy społeczności szkolne pracujące na co dzień i od święta nad formacją młodego pokolenia, nad wychowaniem w duchu wartości patriotycznych, spo-

Uczestnicy I Zjazdu Szkół im. św. Jana Pawła II

łecznych i religijnych, o których ugruntowanie w swoim nauczaniu zabiegał Papież Polak. Liczymy na to, że uczestnicy zechcą kontynuować spotkania i zrodzi się tradycja trwale jednocząca szkoły imienia św. Jana Pawła II.

„Młodość to pewien wymiar człowieczeństwa, który trzeba wypełnić prawdą i miłością. Młodość, prawda i miłość: to się musi spotkać.”

św. Jan Paweł II

Numer 6. „Głosu Tyczyna” ukaze się z datą 26 czerwca 2016 r.

Termin składania tekstów upływa: **13 czerwca br.**

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** oraz składać osobiście w siedzibie redakcji: **MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, tel. (17) 22-19-410** w godz. pracy biblioteki lub w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, w pok. 24 (I p.)**

Pani JOLANCIE MROCZCE

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

TATY

składają: Dyrekcja, Rada Pedagogiczna, pracownicy, uczniowie wraz z rodzicami Publicznego Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Tyczynie

3. maja - narodowe świętowanie

Od wielu już lat 3. maja, w rocznicę uchwalenia Konstytucji z 1791 r., w kościołach odprawiane są msze święte w intencji ojczyzny, odbywają się też uroczyste akademie. Coraz częściej organizowane są patriotyczne koncerty, imprezy plenerowe, a nawet rekonstrukcje. Pomysłów na świętowanie tego szczególnego dnia, będącego symbolem odważnego i nowatorskiego myślenia o kształcie ojczyzny, jest bardzo dużo. O tym, jak w naszej Gminie świętowaliśmy dzień 3. maja - informacja poniżej.

Podobnie jak w latach ubiegłych i w tym roku w Tyczynie obchody rocznicowe rozpoczęła uroczysta msza św. w kościele parafialnym. Eucharystii przewodniczył **ks. proboszcz Marian Czenczek**, a kazanie wygłosił **ks. Robert Śliwa**. Na uroczystościach w kościele obecne były poczty sztandarowe: Gminy Tyczyn, jednostek ochotniczych straży pożarnych, placówek oświatowych. W tak ważnym dniu nie mogło zabraknąć również Orłąt ze SP w Tyczynie, Strzelców z ZS w Tyczynie i naszej orkiestry dętej. Po eucharystii mieszkańcy i przedstawiciele władz samorządowych, z burmistrzem **Januszem Skotnickim** i Przewodniczącym Rady Miejskiej **Adamem Skowrońskim** na czele, przemaszewali ulicami Tyczyna, składając kwiaty pod pomnikiem Czynu Patriotycznego i tablicą upamiętniającą powstanie Konstytucji 3. maja. Wiązanki kwiatów złożyły również delegacje szkół i organizacji.

Część druga uroczystości odbyła się jak zwykle w sali widowiskowej M-GOK w Tyczynie. Po powitaniu przybyłych gości Burmistrz Tyczyna przybliżył historię majowego święta, podkreślając, na czym polegała szczególna rola polskiej Konstytucji.

W skład pocztu sztandarowego Gminy Tyczyn weszli radni: Anita Drażek, Tomasz Oleńniacz, Genowefa Szawara

Następnie obejrzelśmy program artystyczny, który w tym roku przygotowali uczniowie tyczyńskiego gimnazjum pod czujnym okiem pań: **Diany Hałoń, Jolanty Mroczi, Bogumiły Dziepak, Renaty Rzepki, Anny Charlińskiej-Błaszczak**.

Program artystyczny zadziwił uczestników akademii odważnym ujęciem tematu - przeniesieniem wydarzeń z roku 1791 w realia czasów współczesnych. Kolejny raz byliśmy świadkami tego, że doświadczenie nauczycieli w połączeniu z odwagą i młodością uczniów, zawsze daje ciekawy efekt. W tym roku akcją majowych wydarzeń związanych z powstaniem konstytucji obserwowaliśmy wprost ze studia telewizyjnego, dzięki programowi Gim-Sat. Były w nim dziennikarki, korespondenci zagraniczni, była prognoza pogody i oczywiście

Uczestnicy akademii z okazji 3. maja (zdjęcie u góry z prawej) podczas występu uczniów Gimnazjum w Tyczynie

program sportowy. Całość uzupełnił tradycyjny polonez i patriotyczne pieśni w wykonaniu chóru z tyczyńskiego gimnazjum. Ciekawy pomysł programu artystycznego uzupełniła oryginalna scenografia, którą zaprojektował i wykonał **Mirosław Leniart**. Również za jego sprawą dobrze działały wszystkie urządzenia, zwłaszcza mikrofony, pozwalając wybrzmieć słowom - mówionym i śpiewanym.

Podziękowania

Składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które przyczyniły się do zorganizowania uroczystości z okazji uchwalenia Konstytucji 3. Maja, a w szczególności:

Księdzu Proboszczowi Marianowi Czenczkowi, Dyrektor Zofii Kwater, Nauczycielom i Młodzieży z Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Tyczynie oraz Dyrektor Zofii Matys i Pracownikom Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie.

Janusz Skotnicki
Burmistrz Tyczyna

ZOFIA MIĘDLAR-MRUK - dyrektor SP w Tyczynie

Witaj maj, piękny maj...

Maj - rozkwit wiosny, miesiąc radosny, ze wspaniałymi uroczystościami, świętami i tradycjami państwowymi i kościelnymi. **1. maja** to Międzynarodowe Święto Pracy, Dzień św. Józefa - patrona robotników - oraz Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy, **2. maja** obchodzimy Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast **3. maja** to święto narodowe (3. maja 1791 r. uchwalono pierwszą konstytucję) oraz uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski. Piękne są święta państwowe, nabożeństwa majowe, majowe spacer. W Szkole Podstawowej w Tyczynie świętowanie rozpoczęliśmy pochodem z kwiatami i flagami po Tyczynie.

Tak w Tyczynie uczniowie świętowali Dzień Flagi

Co zmieniła Konstytucja 3. maja?

Konstytucja miała być odpowiedzią na pogarszającą się sytuację wewnętrzną i międzynarodową Rzeczypospolitej Obojga Narodów, która jeszcze 150 lat wcześniej była jedną z największych potęg europejskich i największym krajem w Europie. Ustawa wprowadziła **zasadę monarchii dziedzicznej**, co miało w przyszłości uchronić Polskę przed manipulacjami obcych mocarstw, ograniczała przywileje szlachty, zmieniała zasady funkcjonowania Sejmu. **Zniósła liberum veto** i odbierała szlachcie nieposiadającej ziemi prawo głosu i decyzji w sprawach państwa. Konstytucja wprowadzała **polityczne zrównanie mieszczan i szlachty**, na jej mocy chłopów objęto ochroną państwa. Idea reform w Rzeczypospolitej Obojga Narodów i utworzenie nowoczesnego, silnego państwa nie były wygodne dla sąsiadów.

Rosja, Austria i Prusy wyznaczyły Rzeczypospolitej rolę słabego kraju, który w przyszłości nie zagrozi żadnemu z nich. Cóż, historia pokazała, że im się to udało. Szkoda tylko, że przy dużej pomocy zdrajców, dla których nie losy Rzeczypospolitej, ale pieniądze i przywileje były największą wartością. W wyniku trzech rozbiorów poszczególne państwa zagarnęły: **Rosja** - 462 tys. km² obszaru Polski i 5,5 mln mieszkańców, **Prusy** - 141 tys. km² obszaru; ok. 2,6 mln mieszkańców, **Austria** - 130 tys. km² obszaru; ok. 4,2 mln mieszkańców.

Oprac. AK

W czasie lekcji rozmawialiśmy o historii i szacunku dla symboli narodowych, o wartości pracy ludzkiej oraz o znaczeniu konstytucji 3. maja. Podsumowanie nastąpiło w czasie uroczystych akademii (na dwóch poziomach edukacyjnych). Zachęcaliśmy uczniów do udekorowania domów oraz do udziału w uroczystościach gminnych i kościelnych, do kontynuacji pięknych tradycji majówek i nabożeństw przy kapliczkach. Tworzenie sytuacji wyzwalających emocjonalny związek z krajem ojczystym przygotowuje uczniów do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym, uczy kreatywności w wydarzeniach kulturowych i politycznych. Wykorzystując dziecięcą ciekawość i stałą ich gotowość do poznawania i przeżywania, formować możemy plastyczną i wrażliwą naturę dziecka tak, by kiedyś słowo „Polak” i „ojczyzna” wypowiadało ono z najgłębszą dumą.

Człowiek jest wielki nie przez to, co ma, nie przez to, kim jest, lecz przez to, czym dzieli się z innymi.
Jan Paweł II

Podziękowania

Dyrekcja, nauczyciele oraz uczniowie Szkoły Podstawowej im. S. Staszica w Tyczynie składają serdeczne podziękowania **Burmistrzowi Tyczyna Panu Januszowi Skotnickiemu, Księdzu Proboszczowi Marianowi Czenczkowi oraz Towarzystwu Miłośników Ziemi Tyczyńskiej** za pomoc w organizacji uroczystości Jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski.

Zofia Międlar-Mruk
Dyrektor SP w Tyczynie

MAGDALENA KAWA-SZPALA - nauczyciel SP

Warsztaty plastyczne w ZSP

13.04 br. uczniowie naszej szkoły **Jakub Pociask** i **Julia Patrzyk** wzięli udział w warsztatach zorganizowanych przez **Zespół Szkół Plastycznych w Rzeszowie**. Uczniowie wykonali prace rysunkowe pod kierunkiem nauczycieli rysunku i malarstwa ZSP, zwiedzili także szkolne pracownie rysunku i malarstwa, rzeźby, ceramiki, metaloplastyki, snycerstwa, dekorowania wnętrza oraz technik graficznych. Mieli oni również okazję zwiedzić wystawę „Dyplomy 2016” w Galerii Miejskiej Zespołu Szkół Plastycznych. W czasie gdy uczniowie brali udział w warsztatach, nauczyciele plastyki uczestniczyli w wykładach i warsztatach tematycznych dotyczących grafiki artystycznej. Wyszliśmy z ZSP pełni wrażeń i inspiracji.

ELŻBIETA KONIEWICZ, JOANNA KRZTOŃ „Dzieciństwo bez próchnicy”

Od stycznia br. w naszej szkole realizowany jest projekt pt. „**Dzieciństwo bez próchnicy**”. Udział w nim biorą dzieci w wieku 3-6 lat. W ramach edukacji pośredniej nauczyciele (**Elżbieta Koniewicz** i **Joanna Krztoń**) brali udział w szkoleniach na temat, jak skutecznie wyrabiać u dzieci prawidłowe nawyki zdrowotne. Nauczyciele otrzymali pakiety pomocy dydaktycznych (scenariusze zajęć, filmy edukacyjne), które pomagają prowadzić zajęcia z zakresu profilaktyki stomatologicznej.

Specjaliści od stomatologii podkreślają, że zły stan jamy ustnej spowodowany działaniem bakterii ma negatywny wpływ na ogólne zdrowie człowieka. Z kolei eksperci przypominają, że próchnicy można zapobiegać, pamiętając jedynie o tym, jak ważne jest: utrzymanie higieny jamy ustnej, racjonalne żywienie, uzupełnianie związków fluoru, wczesne leczenie próchnicy (również zębów mlecznych) i edukacja zdrowotna.

W styczniu rodzice naszych dzieci zapoznali się z celami i przebiegiem realizowanego projektu oraz dostali materiały dydaktyczne. Po serii przeprowadzonych zajęć na temat dbania o higienę jamy ustnej, dzieci otrzymały szczoteczki i pastę do zębów, wzięły też udział w ogólnopolskim konkursie plastycznym „**Dzieciństwo bez próchnicy**”. W drodze eliminacji szkolnych prace **Maksymiliana Filipa** i **Szymona Rusznicy** zostały przesłane organizatorom.

Pani Joanna uczy przedszkolaki, jak prawidłowo myć zęby

Projekt jest realizowany przez Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu (w partnerstwie z ośmioma uczelniami medycznymi) dzięki środkom Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy oraz dotacji ministra zdrowia.

ANNA PATRZYK - nauczyciel SP w Borku Starym

Kolejny sukces sieciaków

Pisaliśmy już wcześniej o sukcesach naszych uczniów w konkursach, które są organizowane co miesiąc przez ogólnopolski **serwis sieciaki**. Miło nam donieść, że dużym sukcesem zakończył się udział w konkursie „**W sieci uczuć**” dla rodzeństwa: **Mai, Mikołaja** i **Andżeliki Tereszkiewiczów**. Maja zajęła II miejsce, Mikołaj i Andżelika zdobyli wyróżnienie. Zadanie konkursowe polegało na narysowaniu plakatu prezentującego miłą sytuację, którą przeżyliśmy, korzystając z sieci. Zwycięzcom serdecznie gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów.

LUCJAN OSIADŁY - dyrektor SP w Borku Starym

Bezpieczne dziecko w sieci

Od 23 marca do 6 maja br. w naszej szkole realizowany był projekt pod nazwą „**Profilaktyka w zakresie współczesnych form zagrożenia dzieci i młodzieży przez Internet oraz inne media elektroniczne takie jak: portale społecznościowe, zakupy online, cyberprzemoc itp.**” Projektem były objęte dzieci z klas „0”-6. Uczniowie wzięli udział w ogólnopolskiej akcji Dzień Bezpiecznego Internetu oraz w spotkaniu z policjantami Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie (szczegółowe

informacje na ten temat znajdują się w poprzednim numerze GT). Kolejnym etapem projektu było warsztatowe szkolenie dla uczniów przeprowadzone przez psycholog **Magdalenę Pikulską**. Spotkanie poświęcone było zapobieganiu uzależnieniom od Internetu i innych mediów elektronicznych. Zajęcia stanowiły doskonałą okazję do autorefleksji na temat czasu spędzonego w Internecie oraz poświęconego na gry (zarówno online jak i offline) i jego wpływu na pozostałe codzienne czynności, m.in. na wyniki w nauce. Uczniowie zapoznali się z metodami działania w sieci osób o złych zamiarach. Młodzi uczestnicy zajęć wykazali się dużą aktywnością i zadali wiele pytań, szczególnie na temat typowych objawów rodzącego się uzależnienia. Ważnym efektem zajęć było wykształcenie u uczniów umiejętności bezpiecznego zachowania się w sytuacjach ryzykownych.

Ostatnim ogniwem projektu było spotkanie psycholog z rodzicami uczniów klas 1-6 mające na celu przekazanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z nadużywania przez dzieci Internetu i komputera. Ważnym elementem

szkolenia było zapoznanie rodziców z odpowiedzialnością za postępowanie ich dzieci w Internecie. Wypracowano też podstawowe zasady postępowania rodziców, mające na celu zapobieganie uzależnieniom dzieci od Internetu oraz innych mediów elektronicznych. Podczas dyskusji sformułowano jeden ważny wniosek, że rodzice muszą sprawować kontrolę nad dziećmi w zakresie ich korzystania z sieci. Internet jest źródłem ogromnej wiedzy, ale i różnorodnej ilości zagrożeń. Internet w rękach dzieci może wspomagać ich rozwój i wiedzę, ale też niesie spore zagrożenia. Trzeba z niego korzystać z umiarem i rozsądkiem.

Serdecznie dziękujemy Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Rzeszowie, inspektorowi dr. **Krzysztofowi Pobucie** za zgodę na nieodpłatne przeprowadzenie warsztatów z uczniami. Dziękujemy również **Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie** za dofinansowanie projektu.

ks. MAREK KILAR - katecheta

Artur po raz kolejny laureatem

Do Konkursu Biblijnego organizowanego w Archidiecezji Przemyskiej w roku szkolnym 2015/2016 przystąpiło ponad 370 szkół podstawowych, a uczniów przygotowywało ponad 390 katechetów. Konkurs został przeprowadzony pod hasłem „**Chrystus daje mi nowe życie**”, a jego przedmiotem była znajomość Ewangelii według św. Łukasza oraz Ewangelii według św. Jana.

24.11.2015 r. w naszej szkole w konkursie startowało 59 osób. W etapie dekanalnym, który odbył się 2.03 br. w Błażowej, naszą szkołę reprezentowało trzech uczniów: **Magdalena Lasota**, **Artur Tendelski** i **Piotr Maciąg**. Do finału diecezjalnego zakwalifikował się A. Tendelski.

Finał konkursu odbył się 10 maja br. w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyśle, a jego laureatem został uczeń naszej szkoły **Artur Tendelski**, który otrzymał wiele upominków i oczywiście ocenę celującą z katechezy. Do konkursu Artura przygotował ks. mgr **Marek Kilar**. Gratulujemy Arturowi sukcesu i życzymy powodzenia w nowej szkole i w nowych konkursach.

LUCJAN OSIADŁY - dyrektor SP w Borku Starym

Sukces pierwszaków w powiatowym konkursie

Uczniowie naszej szkoły wzięli udział w XVI Powiatowym Konkursie Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży pt. „**Ziemia – nasz dom**”, którego tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem „**Cztery Pory Roku – Jesień**”. Organizatorem konkursu był Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Sokołowie Młp., a patronat honorowy sprawował Starosta Rzeszowski **Józef Jodłowski**. Na konkurs wpłynęło ponad 180 prac plastycznych wykonanych różnymi technikami. Komisja podczas oceny brała pod uwagę walory artystyczne prac, bogactwo kolorystyczne i kompozycję, zgodność z tematem i kreatywne myślenie. Wśród nagrodzonych w tym konkursie znalazły się dwie uczennice naszej szkoły: **Maja Szpala** (kl. IB) i **Wiktoria Szpala** (kl. IA). Ich prace uzyskały wyróżnienia. Naszym młodym artystkom gratulujemy sukcesu i życzymy następnych. Wyróżnione uczennice swoje prace przygotowywały pod okiem **Magdaleny Kawy-Szpali**.

JOANNA KALEMBKIEWICZ - inspektor UM w Tyczynie

Szkody łowieckie

Z problemem szkód powodowanych przez zwierzęta łowne spotkał się niemal każdy rolnik. Pomimo rozwiązań ustawowych (Prawo łowieckie z dnia 13.10.1995 r., Dz.U. 127.1066 ze zm.) procedury związane z szacowaniem zniszczeń w uprawach, jakie powodują zwierzęta łowne oraz chronione prawem, są dla rolników mało czytelne. Dlatego chcemy przybliżyć Państwu tę problematykę.

Ustawa **Prawo łowieckie** określa odpowiedzialność dzierżawców obwodów łowieckich za szkody spowodowane przez zwierzęta łowne w uprawach rolnych. **Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego** zobowiązany jest do wynagrodzenia szkód, które zostały wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez **dziki, łosie, jelenie i sarny** bądź też przy wykonywaniu polowania. Czynności związane ze zgłaszaniem szkód, szacowaniem na miejscu wystąpienia szkody oraz likwidacją i wypłacaniem odszkodowań precyzuje ponadto rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 08.03.2010 r. **Skarb Państwa** opowiada natomiast za szkody wyrządzone przez niektóre gatunki zwierząt objętych ochroną gatunkową: **żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry** oraz zwierzęta łowne podlegające całorocznej ochronie - **łosie** - na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 r. Zgłoszenia szkód wyrządzanych przez te zwierzęta dokonuje się w **Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ), al. Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów**.

Na mocy znowej ustawy **Prawo łowieckie** z dnia 13.10.1995 r., która obowiązuje od 1.08.2009 r., **Zarząd województwa** odpowiada za szkody w uprawach rolnych i płodach rolnych wyrządzone przez **dziki, łosie, jelenie, danielę i sarny** na terenach nie wchodzących w skład obwodów łowieckich. Odszkodowania wypłacane są ze środków Budżetu Państwa. Tereny wyłączone obejmują m.in.: tereny w granicach administracyjnych miast, tereny zajęte przez miejscowości niezaliczane do miast, w granicach obejmujących zabudowania mieszkalne i gospodarcze z podwórzami, placami i ulicami oraz drogami wewnątrz tych miejscowości oraz w odległości do 100 m od zabudowań. Szacowanie takich szkód odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8.03.2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych, czyli identycznie jak w pozostałych przypadkach.

Szkody w uprawach rolnych wyrządzane przez zwierzęta dziko żyjące należy zgłaszać pisemnie w terminie do 3 dni od wystąpienia szkody w uprawie polowej lub do 14 dni w sadach (z określeniem liczby uszkodzonych drzew). Do zgłoszenia należy podać: imię, nazwisko, adres, nr tel., nr i powierzchnię działki, na której wystąpiła szkoda, położenie działki, datę powstania szkody, rodzaj uszkodzonej uprawy, opis uszkodzenia, gatunek zwierząt, które spowodowały szkody.

• Koła łowieckie dokonujące oględzin i szacowania szkód:

1. **Koło Łowieckie „Bielik” w Budziwoju**, ul. Gołębia 10, 35-205 Rzeszów, skr. poczt. 195

2. **Koło Łowieckie „Sarenka” w Błażowej**, ul. Parkowa 12, 36-030 Błażowa

3. **Wojskowe Koło Łowieckie „Cietrzew”**, ul. J. Sobieskiego 3/3a, 35-002 Rzeszów

4. dla miasta Tyczyna wyłączonego z obwodu łowieckiego: **Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego**, al. Ł. Cieplickiego 4, 35-010 Rzeszów, skr. pocztowa 17, Departament Rolnictwa i Środowiska

• Szczegółowe informacje o odszkodowaniach: **Polski Związek Łowiecki - Zarząd Okręgowy**, ul. ks. Jałowego 25, 35-010 Rzeszów.

• Szacowanie szkód wyrządzonych przez bobry: **RDOŚ**.

oprac. na podst. Biblioteczki Podkarpackiej Izby Rolniczej

Szanowni Państwo!

W bieżącym roku Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie obchodzi Jubileusz 50-lecia działalności. Jesteśmy samorządową instytucją kultury działającą na terenie gminy Tyczyn. Naszą misją jest upowszechnianie kultury, tworzenie warunków do aktywnego w niej uczestnictwa, ochrona i kultywowanie dziedzictwa kulturowego oraz nadanie kulturze nowej roli kreatora rozwoju społecznego. Misję tę realizujemy poprzez działalność amatorskich zespołów artystycznych, kół i klubów zainteresowań, organizację imprez kulturalnych, współpracę z organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami.

Wizją M-GOK jest otwarcie się na nowe kierunki działań, korespondujące ze zmianami wynikającymi z przynależności do Unii Europejskiej, postępem cywilizacyjnym oraz zapotrzebowaniem społecznym w dziedzinie kultury. Pięćdziesiąt lat działalności to wiele sukcesów i osiągnięć, dorobek kilku pokoleń społecznych działaczy kultury i członków zespołów. Im wszystkim należę się wyrazy uznania i podziękowania. Szczególne podziękowania składam byłym i obecnym pracownikom za ich zaangażowanie i wkład pracy na rzecz upowszechniania kultury.

Dziękuję również byłym i obecnym władzom samorządowym Gminy Tyczyn, którym kultura nie jest obojętna. Dzięki dużej aktywności w pozyskiwaniu środków uniijnych modernizowane są nasze placówki i znacznie poprawiają się warunki do prowadzenia działalności kulturalno-wychowawczej. Podziękowania kieruję także do wszystkich współorganizatorów, sponsorów i uczestników wydarzeń kulturalnych.

**Z wyrazami szacunku
ZOFIA MATYS**

Dyrektor M-GOK im. K. Sobczyk w Tyczynie

*T*radycje kulturalne Tyczyna sięgają czasów odległych. Z kronik dowiadujemy się, że w okresie zaboru austriackiego działało tu koło artystyczne, które wystawiało przedstawienia teatralne, a w latach międzywojennych istniała orkiestra dęta i odbywały się uroczystości patriotyczne. W czasie okupacji hitlerowskiej wszelka działalność kulturalna była zakazana, ale tuż po wyzwoleniu mieszkańcy odczuli wzmoczoną potrzebę uczestnictwa w kulturze. Świadczy o tym amatorski teatr, który założono 15 września 1944 r. Przez wiele lat borykał się on z brakiem miejsca, w którym mogłyby odbywać się próby i przedstawienia.

Nadzieja na lepsze warunki do prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej pojawiła się w roku 1957. Dzięki społecznej inicjatywie rozpoczęto budowę Domu Kultury. Początkowo robotami budowlanymi kierował Prezydium Miejskiej Rady Narodowej, a później Komitet Budowy Domu Kultury, w skład którego weszli: **Józef Prokop** (przewodniczący), **Zygmunt Goleniewski** (zastępca przewodniczącego), **Ludwik Krzanowski** (sekretarz), **Piotr Kościółek**, **Władysław Domino** i **Stanisław Baran** (członkowie). Komitet powierzył wykonawstwo miejscowemu mistrzowi murarskiemu **Ignacemu Wojtyńkiewiczowi**, a potem **Stanisławowi Deresowi**. Pomoc finansową zaoferowały władze wojewódzkie

i powiatowe oraz Społeczny Fundusz Odbudowy Kraju i Stolicy. **W sierpniu 1966 r. odbyło się uroczyste oddanie do użytku Domu Kultury.** Nowym obiektem zarządzał sekretarz gminy **Jan Zachariasz**.

Pierwsze lata działalności Domu Kultury w Tyczynie to szereg koncertów w wykonaniu profesjonalnych artystów m.in.: **Katarzyny Sobczyk** z zespołem **Czerwono-Czarni**, **Wojciecha Młynarskiego** i **Adrianny Godlewskiej**, **Państwowej Orkiestry Symfonicznej** w Rzeszowie, **Jerzego Połomskiego** i **Joanny Rawik**. W Tyczynie występowali też artyści kabaretu „Porfirion” czy **Państwowego Teatru Ziemi Rzeszowskiej**. Przy Domu Kultury powstała kapela ludowa, która od roku 1968 nosi nazwę „**Kapeli Wójta Tycznera**”.

W związku ze zbliżającymi się obchodami 600. rocznicy nadania Tyczynowi praw miejskich, powołany został Komitet Obchodów Jubileuszowych i Koło Miłośników Tyczyna. W 1967 r. odbyła się okolicznościowa sesja popularnonaukowa, dzięki której mieszkańcy mogli poznać historię miasta i okolic. Była ona wstępem do rozpoczynających się w roku następnym uroczystych obchodów 600-lecia Tyczyna. Z okazji jubileuszu nadania praw miejskich zorganizowano Dni Tyczyna, które na stałe weszły do kalendarza imprez kulturalnych.

W latach 1970-1973 tyczyńskim domem kultury kierowała **Gertruda Kosturek**. W tym czasie z inicjatywy **Józefa Malaka** swą działalność wznowił teatr amatorski, który wystawił sztuki pt. „Moralność Pani Dulskiej” i „Nazarejczyk”. Odbył się także Przegląd Kapel Ludowych Powiatu Rzeszowskiego (kapela z Tyczyna

zdobyła jedno z czołowych miejsc). Swoje spektakle wystawiał Teatr im. W. Siemaszkowej. Organizowane były spotkania z artystami, wystawy plastyków amatorów, Dożynki Gminne.

W 1971 r. z inicjatywy **Izabeli Domino** powstał zespół „Tyczynianki”, w skład którego weszły panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Tyczynie. Uchwałą Rady Narodowej w listopadzie 1973 r. został powołany jako jeden z pierwszych w województwie **Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie**. Jego dyrektorem została **Izabela Domino**, która sprawowała to stanowisko do grudnia 1978 r. Jednym z głównych zadań GOK w tamtym czasie było ożywienie działalności kulturalnej oraz opieka merytoryczna nad zespołami amatorskimi działającymi w Klubach „Ruch” oraz Klubach Rolnika, a były to: w Matysówce - zespół teatralny prowadzony przez **Zofię Krawczyk** oraz zespół śpiewaczy „Pszczółki”, który później przybrał nazwę „Matysowianki”, a w Budziwoju - zespół „Kumoszki” prowadzony przez **Stanisławę Micał** i **Apolonię Kościak** oraz zespół „Kalina”, który prowadziła **Czesława Stachurska-Borowiec**. Dużą aktywność społeczno-kulturalną wykazywały Koła Gospodyń Wiejskich, organizując odczyty, spotkania z zakresu gospodarstwa domowego, zabawy taneczne, dożynki. Odbyło się wiele ciekawych wydarzeń kulturalnych: występy zespołów polonijnych „Podhale” z Kanady i „Warszawa” z Francji, występ **Hanki Bielickiej** w ramach „Dni Tyczyna”, turniej wsi Budziwój i Matysówka, Dni Kultury Miasta i Gminy Tyczyn w Zakładowym Domu Kultury WSK w Rzeszowie, podczas których prezentowały się nasze zespoły.

Od grudnia 1978 r. do września 1981 r. funkcję dyrektora GOK pełnił **Wiesław Minich**. Kontynuowana

była działalność zespołów, kapeli ludowej, Ogniska Muzycznego, organizowane były zabawy taneczne i konkursy recytatorskie.

W latach 1981-1990 dyrektorem M-GOK w Tyczynie był **Tadeusz Grondecki**. M-GOK przejął w administrowanie wszystkie domy ludowe, które zaczęły działać jako jego filie. W tym okresie odbywało się wiele imprez z udziałem artystów i zespołów profesjonalnych m.in.: Teatru Lalki i Aktora „Kacperek”, Estrady Rzeszowskiej, Teatru Towarzystwa Muzycznego z Krakowa, Teatru im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie. Ponadto odbywały się wystawy, spotkania autorskie, konkursy. Prężnie działała „Kapela Wójta Tycznera” pod kierownictwem **Zbigniewa Sztaby** i teatr amatorski prowadzony przez **Romanę Drażek**, a w Kielnarowej kapela i zespół tańca ludowego. Zespół „Kalina” działający w DL w Budziwoju przekształcił się w Zespół Obrzędowo Śpiewaczy „Budziwojce”.

17 stycznia 1985 r. odbyło się uroczyste otwarcie Muzeum Regionalnego. Symbolicznego wręczenia kluczy na ręce ówczesnego dyrektora M-GOK **Tadeusza Grondeckiego** dokonał **Antoni Mikrut**, który przekazał muzeum wiele eksponatów ze swoich prywatnych zbiorów. Po gruntownym remoncie i adaptacji na cele kulturalne budynku po zakładach drobiarskich powstał **Klub Ziemi Rzeszowskiej „Country”** w Budziwoju-Kolonii. M-GOK wyposażył obiekt w stylowe meble i sprzęt audiowizualny, dzięki czemu stał się on bazą do prowadzenia działalności kulturalnej. W nowej filii zaczął działać młodzieżowy zespół pieśni i tańca, odbywały się zajęcia dla dzieci, dyskoteki, działało Koło Gospodyń Wiejskich.

Przemiany społeczno-kulturowe

U schyłku lat osiemdziesiątych w Polsce nastąpiły zmiany ustrojowe. Gmina przejęła od państwa obowiązki prowadzenia działalności kulturalnej na swoim terenie. Władze samorządowe zadecydowały o przeprowadzeniu remontów domów ludowych w: Białej, Borku Starym i Kielnarowej. Kontynuowano też budowę domu ludowego w Hermanowej.

Od 1 września 1990 r. do czerwca 1991 r. obowiązki dyrektora M-GOK pełniła **Genowefa Szawara**. W lipcu 1991 r. dyrektorem Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie została **Zofia Matys**. M-GOK określił wówczas swoje cele i zadania, do których m.in. należy zaliczyć: rozwój amatorskiego ruchu artystycznego, edukację kulturalną, wychowanie przez sztukę, ochronę dziedzictwa kulturowego, organizację imprez, promocję gminy. Tworząc odpowiednie struktury organizacyjne, zaczęto realizację tych zadań w **Domu Kultury w Tyczynie i podległych mu filiach – Domach Ludowych: w Białej, Borku Starym, Budziwoju, Budzi-**

Zespół „Tyczynianki” powstał w 1971 r. z inicjatywy **Izabeli Domino**.

W jego skład weszły panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Tyczynie.

woju – Kolonii, Kielnarowej i Matysówce.

Kontynuowana była działalność istniejących już amatorskich zespołów, utworzone zostały nowe zespoły artystyczne w różnych grupach wiekowych o różnorodnym charakterze. Powstały dziecięce zespoły tańca ludowego, estradowego oraz zespół tańca break dance. Zacieśniła się współpraca z Towarzystwem Miłośników Regionu Tyczyna, Kołami Gospodyń Wiejskich, szkołami. W Muzeum Regionalnym odbyło się wiele spotkań, wystaw, wieczorów poezji, lekcji muzealnych.

Przemiany ustrojowe stworzyły możliwości wystawiania widowisk o tematyce religijnej i patriotycznej. Od roku 1990 wystawiane są corocznie „Jasełka” uroczyste obchodzone są święta narodowe 3. maja i 11. listopada.

W latach 1992-1997 organizowany był w Borku Starym **Gminny Przegląd Amatorskiej Twórczości Artystycznej „Ave Maryja”**, który później przekształcił się w Borkowskie Czuwania Artystyczne odbywające się w boreckim sanktuarium. Od roku 1993 do kalendarza imprez stałych w M-GOK weszła organizacja koncertów Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Władze samorządowe naszej gminy nadal dążyły do podwyższenia standardów bazy lokalowej placówek kultury. We wrześniu 1993 r. w Hermanowej oddany został do użytku Dom Ludowy, w którym oprócz pomieszczeń dla szkoły, OSP i biblioteki przeznaczono również miejsce na działalność kulturalną. Uroczystości otwarcia i poświęcenia obiektu towarzyszyły Dożynki Gminne w pięknej, tradycyjnej oprawie. Utworzona została nowa filia M-GOK. W sali widowiskowej zaczęły odbywać się zajęcia artystyczne dla dzieci, imprezy okolicznościowe, spotkania, dyskoteki.

W 1996 r. rozpoczęto rozbudowę Domu Ludowego w Matysówce. W tym samym roku zostały oddane do użytku po gruntownym remoncie pomieszczenia M-GOK w Tyczynie. W nowoczesnym, dobrze wyposażonym obiekcie mogły odbywać się, obok imprez lokalnych, **wydarzenia kulturalne o szerszym zasięgu terytorialnym**. W roku 1996, wspólnie z Wojewódzkim Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Rzeszowie, M-GOK zorganizował po raz pierwszy **Wojewódzki Przegląd Wiejskich Zespołów Śpiewaczych**, który obecnie ma zasięg międzyregionalowy, a w roku bieżącym odbędzie się jego dwudziesta pierwsza edycja. Na przeglądach rokrocznie gościmy ponad 30 zespołów ludowych i kapel z województwa podkarpackiego, jak również ze Słowacji, Węgier i Ukrainy. Impreza ta była impulsem do reaktywowania działalności Zespołu Śpiewaczego „Tyczyniacy” oraz powstania nowych zespołów: „Hermanowianek” w roku 2006, „Borkowian” w roku 2010 oraz zespołu śpiewaczego w Kielnarowej w 2014 r. Kolejną imprezą był organizowany w latach 1997-2004 **Międzywojewódzki Konkurs Folkloru Obrzędowego dla Dzieci „Szczodroki”**, na którym prezentowano obyczaj chodzenia po szczodrokach z tradycyjnymi, ludowymi życzeniami noworocznymi.

Nawiązana została współpraca z ościennymi gminami, co zaowocowało organizacją Turniejów Gmin Doliny Strugu (Błażowa, Chmielnik, Hyżne i Tyczyn). Impreza ta była okazją do konfrontacji kulturalnych oraz integracji społeczności i zacieśnienia więzi sąsiedzkich. Kontynuowana była współpraca z organizatorami Światowego Festiwalu Zespołów Polonijnych. Nasze zespoły ludowe uczestniczyły w koncertach festiwalowych w Rzeszowie, a do Tyczyna przyjeżdżały polonijne zespoły folklorystyczne „Lechici” z Chicago (USA), „Jarzębina” z Gródka Podolskiego (Ukraina), „Wieśniacy” z Birmingham (Wlk. Brytania), „Syrena” z Brunsum (Holandia), „Olza” z Cieszyna (Czechy). Dużą popularnością zaczynają cieszyć się Pikniki w Rynku z Radiem „Centrum”, Radiem

Rzeszów, firmami Renault, Saga - organizowane w okresie letnim.

W 1998 r. w hołdzie św. Katarzynie - patronce kościoła, parafii i gminy Tyczyn - uchwałą Rady Miejskiej dzień 25 listopada ustanowiony zostaje Świętem Patronalnym Gminy Tyczyn. Z tej okazji M-GOK razem z Urzędem Miejskim organizuje corocznie imprezę okolicznościową, podczas której parom małżeńskim wręczane są medale Prezydenta RP za długoletnie pożycie małżeńskie.

cdn.

*Tekst pochodzi z folderu przygotowanego z okazji jubileuszu 50-lecia M-GOK w Tyczynie, jego autorkami są: dyrektor M-GOK **Zofia Matys** i **Dorota Ząbek**. Fotografie pochodzą z archiwum M-GOK.*

Tyczyn bije rekord Polski!

Zapisz się na kartach historii i z okazji 50-lecia M-GOK im. K. Sobczyk w Tyczynie weź udział w próbie bicia Rekordu Polski w ilości osób wspólnie śpiewających przebój Kasi Sobczyk pt. „Biedroneczki są w Kropeczki”. **UWAGA: Prosimy, by każdy uczestnik miał ze sobą lub na sobie „coś” w kropeczki.** Niezapomniane wrażenia i świetna zabawa gwarantowane. Czekamy na Ciebie **5 czerwca o godz. 19.30 na Rynku w Tyczynie!**

SŁOWA PIOSENKI:

*Uskarżał się mały muchomor,
Pod brzoźką się tuląc do mamy,
Dlaczego, choć piękny rzekomo,
Czerwony kapelusz ma w plamy.*

*Biedroneczki są w kropeczki i to chwalą sobie,
U motylka plamek kilka służy ku ozdobie,
W drobne cętki storczyk giętki liliowe tuli płatki,
Ty mój grzybku też masz łatkę i śliczny kapelusik,
Więc niech stale cię nie smuci ten drobny biały rzucik.*

*Marysia błękitne ma oczy,
A w bródce dołeczek uroczy,
Lecz w sercu ma smutek po brzegi,
Bo nosek Marysi jest w piegi.*

*Biedroneczki są w kropeczki i to chwalą sobie,
U motylka plamek kilka służy ku ozdobie,
W drobne cętki storczyk giętki liliowe tuli płatki,
Bo na kropki widać moda,
Więc trzeba dojść do wniosku,
Że w tym właśnie jest uroda, że piegi są na nosku.*

DNI

31.05.2016-12.06.2016

TYCZYNA

31.05.2016

godz. 10.00

X Tyczyński Bieg Uliczny

05.06.2016

50-lecie M-GOK w Tyczynie

godz. 15.00

Występ Orkiestry Dętej WSK PZL Rzeszów
i MGOK Tyczyn (estrada w Rynku)

godz. 16.00

Msza Święta w Kościele Parafialnym
w Tyczynie

godz. 19.30

**Próba Bicia Rekordu Polski
w ilości osób wspólnie
śpiewających piosenkę
Katarzyny Sobczyk**

"Biedroneczki są w kropeczki"

Zabawa taneczna w Rynku
z zespołem muzycznym

07.06.2016

godz. 10.00

Wernisaż wystawy
„Piękno Naszej Ziemi Tyczyńskiej”
– CDKiIT w Tyczynie

10.06.2016

godz. 10.00

Toczydło-Szkoła Podstawowa w Tyczynie

11.06.2016

Piknik Rodzinny

w Ogródku Jordanowskim

godz. 10.00 – 11.30

Spacer rodzinny „Z historią Tyczyń w tle”

godz. 14.00 – 15.00

Występy dziecięcych zespołów
tanecznych i wokalnych

godz. 15.00 – 17.00

Warsztaty cyrkowe

godz. 17.00 – 19.00

Zabawa taneczna dla dzieci
oraz konkursy z nagrodami

Ponadto:

Konkurs strzelania z łuku
o Złotą Strzałę Prezesa Klubu JAR

Pokazy motocyklowe

Pokazy strażackie

Dmuchańce

Pokazy grupy rekonstrukcyjnej
Warsztaty plastyczne

12.06.2016

**XVII Podkarpacka
Parada Orkiestr Dętych**

godz. 14.00

Przemarsz orkiestr i mażorettek
ulicami miasta z Rynku do Parku

godz. 14.30

Koncerty orkiestr dętych i występy
mażorettek

godz. 17.00

Koncert laureatów

godz. 18.00

**Strefa Kibica
- transmisja meczu
Polska – Irlandia Północna
(telebim)**

godz. 20.00 - 24.00

**Zabawa taneczna z zespołem
REWERS**

Atrakcje:

Zjeżdżalnie, wata cukrowa,
trampoliny, bufet

ORGANIZATORZY:

Burmistrz Tyczyń
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Tyczynie
Zarząd Osiedla w Tyczynie
Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej
Publiczne Gimnazjum im. Św. Jana Pawła II w Tyczynie
Młodzieżowa Rada Gminy Tyczyń

PATRONAT:

Burmistrz
Tyczyń

Starosta
Rzeszowski

PATRONAT MEDIALNY:

TVP 3

RZESZÓW

nowiny
GAZETA DZIENNA

nowiny24

Majowe spotkania w MiGBP w Tyczynie

Od wielu już lat biblioteki publiczne naszej gminy biorą udział w **Tygodniu Bibliotek (8-15 maja)** - akcji organizowanej przez **Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich**. Jej celem jest zwrócenie uwagi na to, jaki wpływ mają biblioteki i czytanie książek na poprawę jakości życia i na edukację. Ten szczególny tydzień staramy się spędzić z czytelnikami, bo przecież biblioteka bez nich tak naprawdę nie istnieje. W tym roku w imprezach zorganizowanych w Tygodniu Bibliotek wzięło udział ponad **480 osób** (dzieci i dorosłych). Poniżej relacja z naszych spotkań.

• **Dla Filii Biblioteki w Hermanowej** Tydzień Bibliotek rozpoczął się (9.05) spotkaniem dla najmłodszych. Przedszkolaki miały okazję poznać zasady zdrowego trybu życia dzięki studentkom dietetyki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Podczas prezentacji dzieci brały udział w konkursach, a także oglądały przedstawienie o **Czarnownicy Fastfoodzie**. 12 maja uczniowie obu klas pierwszych **SP w Hermanowej** zostali uroczystie pasowani na **Czytelnika Biblioteki**. Podczas tego spotkania dzieci uczęszczające do **Ogniska Muzycznego** dały pokaz swoich talentów, grając na instrumentach muzycznych. Hermanowa zakończyła Tydzień Bibliotek lekcją z **robotyki**, przygotowaną przez studentów **Politechniki Rzeszowskiej** (działających w projekcie **Projektor**), dla uczniów klas 3-6 SP w Hermanowej.

Uczniowie klasy Ia ze SP w Hermanowej już po pasowaniu

• **W Filii Biblioteki w Borku Starym** odbyły się również pasowania na czytelnika uczniów dwóch klas pierwszych SP w Borku Starym. W Tygodniu Bibliotek placówkę odwiedziły także przedszkolaki oraz uczniowie kl. 0. Czekala na nich pielęgniarka **Anna Trzyna** z Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Borku Starym, która opowiedziała dzieciom o swojej pracy. Chętni mogli obejrzeć przedmioty, które pani Anna wykorzystuje w swojej codziennej pracy.

• **W Filii Biblioteki w Kielnarowej** tradycyjnie już odbyło się spotkanie uczniów kl. 0 **SP w Kielnarowej** ze **strażakami** z miejscowej jednostki OSP, a także przyjęcie w poczet czytelników uczniów kl. I.

• Tegoroczny **Tydzień Bibliotek w Tyczynie** rozpoczął się od **III Turnieju Wiedzy o Literaturze i Języku Polskim** pod patronatem **Burmistrza Tyczyna**. 11 maja br. w **Saloniku Literackim** spotkały się reprezentacje szkół podstawowych z naszej gminy (z Tyczyna, Borku Starego, Hermanowej i Kielnarowej). Szóstoklasisty wykazali się wiedzą z ortografii i gramatyki języka polskiego, znajomością związków frazeologicznych i lektur szkolnych. Wszystkie drużyny były świetnie przygotowane do turnieju, a o kolejności przyznanych miejsc zadecydowały pojedyncze punkty. **Pierwsze miejsce** uzyskała reprezentacja **SP w Tyczynie** w skła-

dzie: **Aleksandra Gajdek, Berenika Bialic, Bartosz Kawalec, Piotr Król**. Szczegółowe informacje na temat laureatów Turnieju można zobaczyć na stronie internetowej Biblioteki: www.tyczyn-biblioteka.pl. Nagrody dla uczestników turnieju ufundował **Burmistrz Tyczyna**.

W. Piasecka podczas zabawy z dziećmi
Fot. M. Dziadura

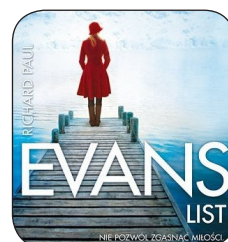
12 maja br. w tyczyńskiej Bibliotece gościliśmy **Wiolettę Piasecką** - pisarkę, autorkę bajek, baśni, słuchowisk radiowych i telewizyjnych. Na początku spotkania pani Wioletta opowiedziała dzieciom o H. Ch. Andersenie i wręczyła nagrody laureatom konkursu plastycznego pt. **„Moja ulubiona baśń H. Ch. Andersena”**. Konkurs był organizowany przez MiGBP w Tyczynie oraz Bibliotekę Szkolną SP w Tyczynie. Oto jego zwycięzcy. W kategorii **klasa I**: I miejsce - **Katarzyna Kaczor** (SP Hermanowa), w kategorii **klasa II**: I miejsce - **Karolina Przytuła** (SP Tyczyn), w kategorii **klasa III**: I miejsce - **Jakub Goszka** (SP Matysówka). Szczegółowe informacje na temat laureatów konkursu znajdują się na stronie internetowej biblioteki: www.tyczyn-biblioteka.pl. **Wszystkie prace biorące udział w konkursie można obejrzeć na wystawie w MiGBP w Tyczynie.**

W dalszej części spotkania pisarka opowiadała o swoich książkach i ich bohaterach. Dzieci odpowiadały na zadawane pytania i dostawały karteczki z wróżbą, kim zostaną w przyszłości. Później były zabawy z pluszakami (tzw. kabaret pluszakowy). Wszystkim bardzo podobał się teatrzyk kukiełkowy przygotowany przez panią Wiolettę i własnoręcznie przez nią zrobione kukiełki. Spotkanie odbyło się w bardzo miłej atmosferze. Wzięli w nim udział uczniowie klas II z SP z **Matysówki** i z SP z **Borku Starego**, dzieci z klasy 0 z SP w **Tyczynie** oraz laureaci konkursu plastycznego.

Tydzień Bibliotek zakończyliśmy w Tyczynie **17 maja** br. spotkaniem z **Małgorzatą Gutowską-Adamczyk** - autorką m.in. **„Podróży do miasta światel”** - powieści, o której rozmawialiśmy podczas spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki. W kameralnym gronie pani Małgorzata opowiedziała o swojej drodze pisarskiej, ulubionych bohaterach swoich powieści oraz o tym, jak rodzą się pomysły na jej nowe książki. Jak sama podkreśliła, bohaterowie jej książek nie są cukierkowi, mają swoje

DKK przy MiGBP w Tyczynie serdecznie zaprasza na kolejne spotkanie, które odbędzie się **30 maja br. o godz. 10.00 w Saloniku Literackim**. Będziemy rozmawiać o książce **R.P. Evansa** pt. **„List”**.

DKK - dyskusyjny klub książki

problemy, muszą się zmierzyć z różnymi trudnościami – i być może właśnie to sprawia, że jej powieści są tak lubiane przez czytelników. Po spotkaniu i wspólnej fotografii pani Małgorzata podpisywała swoje książki i wpisała się do księgi pamiątkowej naszej biblioteki.

MiGBP w Tyczynie serdecznie dziękuje: **Burmistrzowi Tyczyna Januszowi Skotnickiemu** za ufundowanie nagród w Turnieju, **pani Małgorzacie Zielińskiej** za pracę w jury. Dziękujemy **pani Grażynie Lachawolskiej** z Biblioteki Szkolnej w Tyczynie i **Nauczycielom** ze szkół podstawowych gminy Tyczyn za przygotowanie uczniów do konkursów. Dziękujemy również pani pielęgniarce z Borku Starego **Annie Trzynie** oraz **Strażakom z OSP w Kielnarowej** za pomoc w organizacji spotkań z dziećmi.

Spotkanie z pisarką Małgorzatą Gutowską-Adamczyk w Saloniku Literackim

DOROTA DROZD - pracownik M-GOK w Tyczynie

Grand Prix Polski Cheerleaders o Puchar Burmistrza Tyczyna

7 maja br. w hali sportowej Publicznego Gimnazjum w Tyczynie został rozegrany Puchar Polski, którego organizatorami byli: **Uczniowski Klub Sportowy Flimero, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie oraz Polskie Stowarzyszenie Cheerleaders.**

W Grand Prix wzięło udział ok. 500 zawodników (49 zespołów i 32 duety) z całej Polski, głównie z województw: podkarpackiego, śląskiego, małopolskiego, mazowieckiego i pomorskiego. Oficjalnego otwarcia imprezy dokonali burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki** oraz Prezes Polskiego Stowarzyszenia Cheerleaders

W imieniu organizatorów serdecznie dziękujemy wszystkim sponsorom, dzięki którym mogliśmy być świadkami tak pięknej i widowiskowej imprezy, a byli nimi: Starosta Rzeszowski, Burmistrz Tyczyna, Firma SZiK (**Henryk i Zbigniew Szydełko**), SP w Tyczynie, Rada Osiedla w Tyczynie, KOBi (**Krzysztof Kopacki**), BS w Tyczynie, ABcar-AUTO (**Bogdan i Adam Bajda**), DIGITAL (**Andrzej Lesiak**), firma „Iglaki” (**Renata i Janusz Działkowie**) oraz **Szymon Kawa**.

Podziękowania kierujemy również do rodziców dziewcząt z zespołu Flimero, **Doroty i Małgorzaty Szydełko**, oraz do wszystkich osób, które przyczyniły się do organizacji imprezy.

(PSC) **Bartosz Penkala**. Imprezę poprowadziły były tancerki Flimero **Patrycja Magda i Agata Krzak**.

Turniej rozrywany był w dywizjach: **Cheer, Cheer-Dance i Pom-Dance** oraz czterech kategoriach wiekowych: dzieci do 8. roku życia, junior młodszy, junior i senior. Komisja sędziowska składająca się z członków PSC oceniała technikę i trudność wykonywanych elementów, ekspresję tańca, ogólne wrażenie artystyczne, synchronizację oraz choreografię. **Zespół Flimero** po raz kolejny potwierdził swoją klasę, zdobywając **trzy złote medale** w następujących kategoriach: Cheer All Girls (Joanna Hadała, Oliwia Gaweł), Cheer Dance – Freestyle Pom junior młodszy i Cheer Dance – Freestyle Pom senior. Występy zawod-

ników bardzo podobały się zgromadzonej publiczności.

Zawodom patronowali: Burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki** oraz Starosta Rzeszowski **Józef Jodłowski**. Patronat medialny objęła Telewizja Rzeszów, Gazeta Codzienna Nowiny oraz portal nowiny24.

Nagrody zwycięzcom wręczali burmistrz Tyczyna J. Skotnicki i dyr. M-GOK Zofia Matys.
Fot. Sebastian Solpa

W oczekiwaniu na werdykt.
Sebastian Solpa

ZOFIA MIĘDLAR-MRUK – dyrektor SP w Tyczynie

Tydzień Ekologii

I Kongres Ekologiczny „Let's save our planet” w SP w Tyczynie

*Nasza szkoła bardzo się stara, aby w ciekawy sposób przekonać każdego do ekologicznych działań, do zdrowego stylu życia. Bardzo ważne jest uświadamianie młodym, że każdy może wpływać lokalnie i globalnie na ochronę środowiska naturalnego, może pomóc chronić przyrodę, a tym samym siebie. Ta tematyka jest podejmowana na wszystkich lekcjach i zajęciach, przeprowadzamy również wiele akcji, włączamy się w działalność lokalną, a także europejską i ogólnosiwiatową. Zdobyliśmy m.in. **Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie** oraz **Certyfikat Zielonej Flagi**.*

W dniach 18–22.04 br. w SP w Tyczynie świętowaliśmy **Tydzień Ekologii**. Wszyscy uczniowie brali udział w warsztatach prowadzonych przez członków oraz wolontariuszy **Stowarzyszenia EKOSKOP**. Uczniowie mogli przeprowadzać doświadczenia i eksperymenty nie tylko w atrakcyjnie przygotowanym laboratorium, lecz również w naturalnym środowisku.

Tydzień Ekologii, który odbył się w naszej szkole, ubogacili wolontariusze z Francji, Holandii i Armenii. W czasie warsztatów, na wycieczkach, a także w towarzyskich rozmowach uczniowie (a także rodzice i nauczyciele) przekonali się, jak ważna jest znajomość języków obcych. Niektórzy mieli pierwszą w życiu okazję zastosowania obcego języka w praktyce, w żywej konwersacji. Wiele towarzyszyło nam emocji, zyskaliśmy nowe doświadczenia, poznaliśmy lepiej samych siebie, zdobyliśmy nowe kompetencje, nawiązaliśmy przyjaźnie.

Przez cały tydzień uczniowie i rodzice mogli brać udział w różnorodnych zajęciach oraz obejrzeć wystawę „**Alarm dla bioróżnorodności Podkarpacia**”, a w MiGBP w Tyczynie mogli uczestniczyć w przedstawieniu **Teatru Edu-Artis** pt. „**W domku Baby Jagi o... zdrowym żywieniu**”.

20.04 otwarty został **I Kongres Ekologiczny** pt. „**Let's Save Our Planet**”. Było to wyjątkowe spotkanie, które zgromadziło przedstawicieli uczniów i nauczy-

cieli wszystkich szkół z gminy Tyczyn. Swoją obecnością, prelekcjami i rozmowami wzbogacili i urozmaicili nasz program przedstawiciele: **Stowarzyszenia EKOSKOP** (Katarzyna Ruszała, Maciej Kunysz, Mirosław Ruszała), **PCEN-u** (Grażyna Tereszkiewicz) oraz **PKG „Eko –Strug”** (Zbigniew Możdżeń). Wszyscy z zapartym tchem obejrzeli i wysłuchali prelekcji **M. Ruszały** pt. „**Wyzwania ekologiczne współczesnej szkoły**”.

Przy stole ze zdrowymi przekąskami mieliśmy okazję usłyszeć różne języki i dopytać o różne ciekawostki o krajach, z których pochodzą wolontariusze. Na koniec obejrzeliśmy prezentację w języku angielskim „**Trendy ekologiczne w krajach europejskich**”.

Podsumowaniem Kongresu było uroczyste wręczenie nagród za udział w **Gminnym Konkursie Ekologicznym w kategoriach**: „Moja Ekologiczna Rodzina” (prace plastyczne, literackie, multimedialne) oraz „Let's Save Our Planet” (plakat z opisem w języku angielskim w formie hasła lub wierszyka).

Gratulujemy wszystkim uczniom biorącym udział w naszych konkursach! Poziom wiedzy i umiejętności we wszystkich dziedzinach (nie tylko ekologicznej) tak zachwycił jury, że wszystkich uhonorowano dyplomami i nagrodami.

Na zakończenie Tygodnia Ekologii, 22.04, odbył się apel z okazji **Dnia Ziemi**, którego myślą przewodnią był cytat: „*Ziemia to Twój dom. Każdego dnia oddychasz jej powietrzem, pijesz wodę, którą Ci daje, korzystasz z jej skarbów: roślin i zwierząt, cennych minerałów, magnetyzmu i siły przyciągania. To wszystko masz każdego dnia. Więc każdego dnia świętuj i ciesz się, że jest! A 22 kwietnia swoją radością podziel się z innymi...*”

Pięknie dziękujemy wszystkim, którzy angażują się w tak ważne w dzisiejszych czasach kształtowanie ekologicznych postaw, uważliwanie na potrzeby innych. Szczególne podziękowania kieruję do **Eko-koordynatorów**, pań: **Anny Pondo** i **Karoliny Jóźwiak**. Bez ich zaangażowania i współpracy ze Stowarzyszeniem EKO-SKOP nie byłyby możliwe tak wspaniałe wydarzenia. Przedstawiciele tego Stowarzyszenia (K. Ruszała, M. Kunysz, M. Ruszała) swoją bezpośredniością, ogromną wiedzą, energią i zapałem zarazili nas pasją prawdziwych ekologów – dziękujemy! Do następnego spotkania!

Niebezpieczny plastik

Każdy z nas jest otoczony plastikiem we wszelkich jego formach. Często też słyszymy, że jest on niezdrowy lub toksyczny. Czy plastik szkodzi nam naprawdę?

Plastik to potoczne określenie tworzyw sztucznych. Większość z nas słyszała o szkodliwości BPA - toksynie uwalniającej się do pożywienia z plastikowych opakowań. **BPA**, czyli **Bisfenol A**, znajdziemy niemal we wszystkich plastikowych produktach (chyba, że mają oznaczenie BPA FREE). Niestety, mimo szkodliwości nie został on wycofany z produktów, które mają bezpośredni kontakt z żywnością (z wszelkich plastikowych opakowań, torebek foliowych do przechowywania/gotowania kaszy, ryżu i pieczenia). Znajdziemy go także w produktach dla dzieci i niemowląt, w szczoteczkach do zębów, a nawet kosmetykach. BPA jest wykorzystywany przy produkcji płyt CD, okularów, monitorów komputerowych, reflektorów samochodowych itp. Około 20 procent wyprodukowanego Bisfenolu A to żywica epoksydowa, którą w postaci kleju wykorzystuje się przy produkcji samochodów i samolotów. Niestety, jest ona również składnikiem wypełnień dentystycznych, a także wyściela od środka metalowe puszki do konserw. **BPA zakłóca prawidłową pracę naszego organizmu**, może zwiększać prawdopodobieństwo zachorowania m.in. na schizofrenię, depresję czy chorobę Alzheimera, przyczynia się do chorób serca, ma także swój udział w powstawaniu nowotworów (piersi i prostaty), zaburza prawidłowe funkcjonowanie hormonów tarczycy i może wywoływać ADHD.

BPA do naszego organizmu przedostaje się trzema drogami:

- **pokarmową** – plastik staje się szczególnie niebezpieczny, gdy zostanie podgrzany, dlatego powinniśmy unikać: plastikowych czajników bezprzewodowych, butelek do karmienia dzieci, pieczenia i gotowania w plastikowych woreczkach, wkładania plastikowych naczyń do mikrofalówki;
- **oddechową** – zagrożeni są pracownicy zakładów produkujących/wykorzystujących plastyki, farby, lakiery i kleje zawierające w składzie żywicę epoksydową oraz związki ognioodporne;
- **przez skórę** – szczególnie narażone na działanie tego środka są kasjerki, które non stop dotykają paragonów z kas fiskalnych.

Nie każdy plastik jest jednak równie niebezpieczny dla naszego zdrowia. Uważnie przyglądamy się opakowaniom, bo dzięki umieszczonym na nich oznaczeniom, dowiemy się, z jakiego tworzywa zostało wykonane opakowanie i czy jest ono dla nas bezpieczne. Oto kilka przydatnych informacji na temat najczęściej spotykanych oznaczeń na opakowaniach plastikowych.

1 – PET - oznaczenie to można znaleźć na naczyniach jednorazowego użytku, butelkach na napoje, opakowaniach na detergenty. Napoje przechowywane w butelkach PET zawierają nieznaną jeszcze składnik o działaniu zbliżonym do estrogenów. **Nie powinno używać się ponownie opakowań wykonanych z tego tworzywa.** Pamiętajmy: tylko w wyniku działania wysokich temperatur i słońca szkodliwe związki używane przy produkcji tych opakowań są w stanie przedostać się do przechowywanych w nich napojów.

2 – HDPE to jeden z bezpieczniejszych plastików, który możemy powtórnie używać. Wykorzystywany jest w butelkach na detergenty i szampony, plastikowych torbach, kubeczkach do jogurtu.

3 – PVC może wydzielać toksyny i jest szkodliwy dla zdrowia. Używany jest do wyrobu: folii do pakowania żywności, butelek na wodę, olej i detergenty, opakowań do dań na wynos, plastikowej folii na żywność, zabawek. **Należy go bezwzględnie unikać**, gdyż może zawierać i wydzielać bardzo szkodliwe związki chemiczne, m.in. BHA, ołów, ftalany, dioksyny, rtęć i kadm. Ma właściwości rakotwórcze.

4 – LDPE - stosunkowo bezpieczny, używany do produkcji: opakowań do żywności, toreb na zakupy, pokrywek do pojemników, folii plastikowej, worków na śmieci, kubków na napoje. Dozwolony jest do powtórznego użytku, ale nie jest tak bezpieczny jak tworzywa 2 i 5.

5 – PP - wraz z tworzywem nr 2 (**HDPE**) uznawany jest za **jeden z najbezpieczniejszych plastików**. Spotykany w opakowaniach żywności: pojemnikach na margarynę, jogurty, syropy, sosy i inne produkty spożywcze, pojemnikach na jedzenie na wynos, słomkach do napojów, nakrętkach do butelek.

6 – PS - wykorzystywany do produkcji pojemników na żywność, szczoteczek do zębów, sztucznej biżuterii. Najbardziej znany jest jako **styropian**, który wydziela toksyny i nie powinien być stosowany jako opakowanie do żywności. Wykorzystywany jest do produkcji zabawek, wieszaków na ubrania, artykułów medycznych. Należy go unikać ponieważ może zawierać **syren - toksynę atakującą mózg** i układ nerwowy. Ma także szkodliwy wpływ na czerwone krwinki, nerki i wątrobę.

7 – INNE PLASTYKI - plastików oznaczonych tym numerem nigdy nie powinniśmy powtórnie używać (chyba, że zawierają dodatkową informację BPA FREE lub BPA 0%). W żadnym wypadku nie można tego plastiku używać w kuchenkach mikrofalowych, które wielokrotnie przenikanie BPA do żywności.

Aby zminimalizować szkodliwy wpływ tworzyw sztucznych na nasze zdrowie, warto zastosować się do poniższych rad:

- Żywność przechowujemy w plastikach oznaczonych cyfrą 2 lub 5.
- Nie używamy ponownie butelek PET, nie podgrzewamy w mikrofalówce żywności na tackach, na których ją kupiliśmy (chyba że na opakowaniu zaznaczono, że nadają się do tego celu).
- Nie podgrzewamy w mikrofalówce żywności w opakowaniach z grupy 7, nie wlewamy do nich gorących płynów i nie zmywamy ich w zmywarce.
- Wyłączmy z prądu odświeżacze powietrza (zawierają szkodliwe ftalany).
- Nie kupujemy napojów w plastikowych butelkach, które stały na słońcu.
- Ograniczmy stosowanie rękawów do pieczenia i woreczków do gotowania ryżu i kasz.

Pamiętajmy: przy produkcji plastikowych opakowań wykorzystywanych jest ponad **4 tys. chemicznych substancji, z czego tylko 25 procent zostało przebadanych pod kątem toksyczności**. Ponieważ dziś plastik stał się nieodłączną częścią naszego życia, spróbujmy ograniczyć ilość tego tworzywa w naszym otoczeniu. Planując zakupy, możemy np. pieczywo pakować do papierowej torebki i dokładniej przyglądać się opakowaniom najczęściej kupowanych przez nas produktów. Lektura książki pt. „Mordercza gumowa kaczka” skłoniła mnie do sprawdzenia oznaczeń na opakowaniach plastikowych, do czego zachęcam również Państwa. Pomocna wydaje mi się także wyliczanka, którą warto zapamiętać: **„4, 5, 1 i 2 cała reszta jest dla mnie zła”**.

Tekst źródłowy: R. Smith, B. Lourie, *Mordercza gumowa kaczka*, naukawpolsce.pap.pl, krok-dozdrovia.pl, ulicaekologiczna.pl, www.cyberbaba.pl.

Rubrykę redaguje:
Anna Pondo,
nauczyciel
SP w Tyczynie

Sezon wakacyjny przed nami. Podróżując po Polsce, pamiętajmy o bezpieczeństwie własnym i naszych dzieci. Szczególnie w upalne dni groźny może okazać się **Barszcz Sosnowskiego** - roślina bardzo przypominająca wyrośnięty koper. Można go spotkać w miejscach nieużytkowanych przez człowieka, czyli głównie na odłogach, łąkach i przy drogach. Rośnie także wzdłuż brzegów rzek

i jezior, na polach uprawnych, pastwiskach, w ogrodach i parkach. Barszcz najchętniej rośnie we wschodniej i centralnej części naszego kraju, czyli w **województwie warmińsko-mazurskim** i **mazowieckim**. Kontakt z sokiem kaukaskich barszczy może powodować powstanie bolesnych pęcherzy, zaczerwienień, ciemnych plam lub blizn, które mogą utrzymywać się na skórze przez kilka miesięcy, a czasem nawet lat. W przypadku bezpośredniego kontaktu z kaukaskimi

**Rzeszów,
ul. Sikorskiego 274a/1
(obok sklepu „Prima”)
tel. (17) 779-02-53,
692-569-739**

www.bio-derma.pl

**Nowo otwarty zakład
kosmetyki estetycznej
zaprasza**

WYKONUJEMY:

- * zabiegi pielęgnacyjne i oczyszczające twarz i ciała metodą tradycyjną oraz BIO
- * profesjonalną analizę skóry
- * zabiegi odmładzające i odchudzające
- * zabiegi pielęgnacyjne dłoni i stóp

barszczami należy niezwłocznie umyć skórę zimną wodą z mydłem tak, by usunąć z jej powierzchni sok rośliny, a następnie chronić ją przed promieniami słonecznymi przez przynajmniej 48 h, nawet jeśli w tym czasie nie pojawiają się żadne objawy. W przypadku odczuwania jakichkolwiek dolegliwości należy zwrócić się do lekarza - najlepiej dermatologa.

Pedagog radzi: Jak wdrażać dzieci do obowiązków domowych?

Dzieci powinny wdrażać się do obowiązków domowych już od najmłodszych lat. Pozbawianie ich tego sprawia, że traktują dom jak hotel.

Jak zachęcić nasze pociechy do pomocy?

Na pewno każdy z Państwa ma swoje wypróbowane i sprawdzone metody, bo przecież sami najlepiej znacie swoje dzieci. Nie mniej jednak pozwól sobie przytoczyć kilka cennych rad psychologów.

• Pozwól dziecku zrobić coś samodzielnie.

• Nie oczekuj, że sprawi mu to radość. Dwu- i trzylatki uwielbiają pomagać mamusi. Ten okres jednak mija. Dzieci szybko odkrywają sposoby, jak uniknąć zmywania naczyń czy odkurzania pokoju. Ulubioną metodą jest wykonywanie jakiegoś zadania powoli i niedokładnie, aby rodzice się zniechęcili i sami wkroczyli do akcji. Nie wolno dać się sprowokować. Upewnij się jedynie, czy przypadkiem dziecko nie otrzymało zadania przekraczającego jego możliwości. Zignoruj, gdy jest niezadowolone z twojej prośby i nalegaj, by zrobiło to, co do niego należy. Nie mów: „Prosiłem dziesięć razy”, ale np. „Zgadnij, co chcę teraz powiedzieć?”. Jeśli zabronisz dziecku oglądania tele-

wizji przed wykonaniem jakiegoś zadania, a dziecko włączy telewizor, wyłącz urządzenie. Gdy praca zostanie zrobiona, nie szczędź mu pochwał.

• Wspólnie z dziećmi opracujcie listę rodzinnych obowiązków. Lista taka musi być dostosowana do potrzeb rodziny i wieku dzieci. Uważaj, by nie zamienić w ten sposób domu z pola bitwy w obóz pracy.

• Pokaż dziecku, jak należy wykonywać jakieś zadanie i w jaki sposób zrobić to najprościej i najszybciej. Jeśli pociecha chce to zrobić po swojemu, zgódź się, ale pod warunkiem, że osiągnie umówiony poziom (np. talerze nie są tłuste).

• Zachęcaj dziecko do pracy. Można to zrobić na wiele sposobów. Jednym z nich jest obietnica wspólnego zrobienia czegoś, co dziecko lubi (gra, wycieczka). Można posunąć się do pewnych form przekupstwa (słodycze, pieniądze na kino czy lody) lub zaproponować rywalizację z rodzicielstwem w wykonywaniu zadania na czas (oczywiście, gdy siły i możliwości są wyrównane).

• Ustal konsekwencje za niewykonywanie obowiązków. Nie jest to konieczne. Ale jeśli mimo twoich starań dzieci nie robią tego, co do nich należy (czego się podjęły), jest to potrzebne. Może to być wykonanie pracy równorzędnej, jeśli ktoś musiał zastąpić winowajcę, może to być czasowy zakaz oglądania telewizji, odebranie części kieszonkowego. W taki sposób pociechy uczą się odpowiedzialności za swoje postępowanie.

Pamiętaj! Większość obowiązków domowych wymaga zademonstrowania i wyjaśnienia. Czasem dziecko naprawdę się stara. Potrzebuje wtedy twoich wskazówek, pochwał i zapewnienia, że nauka nowych umiejętności wymaga cierpliwości i czasu. Chwal swoje dziecko za pomoc w pracach domowych, nawet jeśli uważasz, że to jego obowiązek. Życzę Państwu, aby wasze dzieci zawsze chętnie pomagały w pracach domowych i traktowały je jak wielką przyjemność, a nie karę.

Źródło: M. Eliot, *Jak być dobrymi rodzicami, Kocham i wymagam.*

Rubrykę redaguje: **BEATA BYCZYŃSKA-GRUCA** - pedagog w SP w Tyczynie

PÓŁKA Z KSIĄŻKAMI

Onkocelebryta – tak o sobie mówił **ks. Jan Kaczkowski**, który zmarł pod koniec marca tego roku w wieku 38 lat (zmagając się z glejakiem mózgu). Był doktorem nauk teologicznych i bioetykiem oraz założycielem hospicjum w Pucku. **„Szału nie ma, jest rak”** to zapis rozmowy, jaką **Katarzyna Jabłońska** przeprowadziła z ks. Janem w 2013 roku. O czym jest ta książka? Najkrócej można napisać – o życiu ks. Jana, naznaczonym od dzieciństwa cierpieniem. Opowiada on o dorastaniu do kapłaństwa, o swojej śmiertelnej chorobie, o radzeniu sobie z świadomością, że żyje z guzem w mózgu, który nie jest możliwy do usunięcia, a śmierć jest tylko kwestią czasu. W wywiadzie ks. Kaczkowski wiele miejsca poświęca puckiemu hospicjum, które sam założył. Jako osoba towarzysząca osobom umierającym przekazuje nam bardzo cenne wskazówki, jak się zachować w tak trudnej sytuacji, jak pomóc przejść bliskim „na tamtą stronę”. Ks. Jan jako bioetyk bardzo przystępnie wyjaśnia także czytelnikom stanowisko Kościoła katolickiego na temat tak kontrowersyjnych zagadnień jak zapłodnienie in vitro, eutanazja, sztuczna inseminacja czy aborcja. Wypowiada się także na temat własnej śmierci – jak ją sobie wyobraża („Trzeba przeżyć własną śmierć”). *Poleca: **AGNIESZKA JANDA***

(NIE)DOBRE KINO...

„Cały ten cukier...”

Czasem o odbiorze filmu decydują nasze poglądy i przekonania. I nie ważne wtedy, czy mamy do czynienia z solidną filmową robotą, czy doskonałym aktorstwem. Ważne, że nie zgadzamy się z jego treścią. U mnie taki sprzeciw budzi głośny ostatnio film na temat cukru.

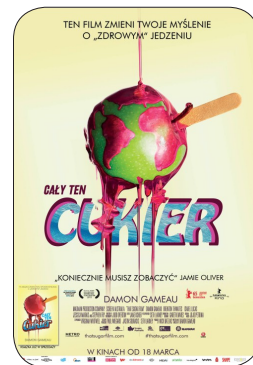
Sprawdzaając „Cały ten cukier” do maksymalnego uproszczenia, można powiedzieć, że jest to dokument o człowieku, który, aby uwidocznic szkodliwe działanie cukru na ludzki organizm, postanowił przejść na „cukrową” dietę i przez kilka miesięcy spożywać spore ilości cukru pod różnymi postaciami. Odkrywczym miało być, że przytężył albo że zacznie mieć problemy z wątrobą.

Owszem, nie jest tak, że cukier to wspaniała rzecz, a i ja nie chcę w tym miejscu wyjść na ignoranta, który kompletnie nie wie, co je oraz jak wiele w tym, co jemy, jest cukru właśnie. Jedynym plusem tego filmu jest to, że może uświadomić dotąd nieświadomych. Problemem (dla mnie) jest jednak główne założenie filmu: cukier to samo zło; nie jedz cukru, bo umrzesz tak szybko, jak tylko się da. I w tym miejscu właśnie mówię: STOP!

Zaczynam się buntować jako człowiek, który nie lubi popadać w skrajności; który uważa, że wszystko w nieodpowiednich ilościach – tak naprawdę – nie jest dla nas dobre. Nadmiar alkoholu, nadmiar głośnej muzyki, a nawet zbyt częste mycie zębów (jak się ostatnio okazało, pasta ma składniki rakotwórcze). Jeśli jednak głośna muzyka może spowodować, że pogorszy się nam słuch, to znaczy, że nie mamy chodzić na koncerty? Jeśli pasta do zębów może powodować raka, to znaczy, że mamy nie myć zębów? A do tego właśnie zmierza autor filmu, który apeluje: ogranicz cukier do zera! Idzie nawet dalej, wyciągając przykłady jak króliki z kapelusza i wmawiając nam, że np. dzieci nie jedzące cukru będą w przyszłości geniuszami. Innymi słowy, cukier, a raczej jego brak, ocali świat. I pomyśleć, że po skończonym eksperymencie i ponownym przejściu na dietę bezcukrową bohater wyciąga pieczoną, tłustą kaczkę z piekarnika, podkreślając, że w końcu zje coś zdrowego.

Nie przekonała mnie zarówno treść, jak i forma tego filmu. „Cały ten cukier” – mimo dobrych intencji – jest robotą amatorską, kiepsko zmontowaną, z oklepanymi do bólu scenami prezentacji zachowania ludzkiego organizmu, w końcu z irytującym bohaterem, który przez połowę filmu podskakuje w slipach albo głasza się po brzuchu. Jakby tego było mało, film wieńczy piosenka będąca esencją kiczu. Jej słuchanie przyprawia o mdłości bardziej niż zjedzenie kilograma cukru w kostkach.

Podsumowując: uświadamianie ludzi o właściwościach cukru – TAK. Ale robienie tego w takiej formie i przy takiej ilości błędów – NIE. Według mnie jest to film tylko dla pasjonatów „cukrowych” teorii. Innym polecam jakiś dobry batonik albo przynajmniej owoc.

Chwila z poezją Uli Rędziniak

W ubiegłym roku **Ula Rędziniak** – poetka ze Strzyżowa – gościła w Saloniku Literackim, działającym przy MiGPB w Tyczynie. Autorka przygodę z poezją zaczęła bardzo wcześnie, jednak przez wiele lat swoje wiersze pisała do szuflady. Jej pierwszy autorski tomik ukazał się w 2011 r. (**„Na skrzydłach nadziei”**), w 2015 r. kolejny (**„Jej imię... Kobieta”**). Poezja pani Uli jest szczerą, wiersze są krótkie, ale zawierają bardzo dużo treści, która nad wyraz łatwo trafia wprost do odbiorcy. Ponieważ współcześnie rzadko sięgamy po wiersze, dlatego – może trochę przewrotnie – proponuję krótką majową randkę, oczywiście z poezją Uli. Naprawdę warto. Autorka zawodowo związana jest ze strażą pożarną, a ponieważ strażacy swoje święto obchodzą w maju, dlatego przede wszystkim im dedykuję piękne wiersze z ostatniego tomiku autorki **„W jej blasku... jej cieniem”**. (A.K.)

Dieta cud

lustrzane odbicie
nie napawa optymizmem
nasuwając myśli
zbrodnicze
ptasie mleczko
schowane do szuflady
korci smakiem rozkoszy
choć postanowienia
stanowcze przeczą
chęci podjadania
i jak ja mam teraz trafić
do twojego serca
przez żołądek syty
gdy kiszki marsza grając
postu czas zarządziły

Zmagania

Życie to teatr
codzienności
gościenny
pełen ludzi
z aplauzem
tylko że czasami
brak w nim
życzliwości
a echo barw
klakierem
a ty graj
swoją rolę
do końca
dumnie
z uśmiechem

Rubrykę redaguje:

RAFAŁ KAPLITA

- magister kulturoznawstwa UJ

MAŁGORZATA BĄK - nauczyciel SP w Matysówce

„Aktywnie po zdrowie”

Pod tym hasłem w dniach 18-22.04 br. trwał w naszej szkole Tydzień Promocji Zdrowia. Głównymi jego celami były: promowanie zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień, popularyzowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu i zasad bezpiecznego zachowania. Każdy dzień był poświęcony innemu tematowi.

Rozpoczęliśmy od hasła „**Zdrowy styl życia - ruch to zdrowie**”. We wszystkich klasach i świetlicy szkolnej odbyły się zajęcia wychowawcze poświęcone zdrowemu odżywianiu oraz znaczeniu aktywności fizycznej dla zdrowia. Efektem tych zajęć było wypracowanie przez każdą z klas listy „**10 powodów, dla których warto się ruszać**”. Wśród uczniów przeprowadzona została ankieta „**Jak spędzam swój wolny czas**” oraz konkurs wiedzy o zdrowiu. Do realizacji zajęć w kolejnym dniu wykorzystane zostały materiały edukacyjne kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł. Tematem rozmów i dyskusji było „**Co pomaga, co szkodzi zdrowiu**” oraz „**Moje emocje**”. W świetlicy szkolnej odbył się konkurs wiedzy „**Jestem rozważny - jestem bezpieczny**”. Podczas szkolnej wywiadówki w ramach pedagogizacji rodziców wychowawcy przeprowadzili pogadanki dotyczące zasad dobrej komunikacji z dzieckiem. „**Uzależnienie - droga donikąd!**” to kolejne hasło przewodnie naszego Tygodnia Promocji Zdrowia. Z nim związane były zajęcia profilaktyczne dla klas młodszych i starszych. Ich celem było dostarczenie uczniom wiedzy na temat konsekwencji wynikających z sięgania po papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze i inne używki, a przez to kształtowanie w nich umiejętności dokonywania „zdrowych, bezpiecznych wyborów”. „**Ratujemy, uczymy ratować**” - to hasło przewodnie dnia, w którym utrwalaliśmy wiedzę i umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Uczniowie obejrżeli filmy edukacyjne z cyklu „**Pierwsza pomoc przedmedyczna**” oraz wzięli udział w konkursie „**I ty możesz zostać ratownikiem**”. 22 kwietnia przygotowany został apel „**Zdrowa Ziemia - zdrowi ludzie**” na którym uczniowie klasy II przedstawili inscenizację pt. „**Na ratunek przyrodzie**”.

Podczas trwania Tygodnia Promocji Zdrowia nie mogliśmy zabraknąć aktywności ruchowej. Już pierwszego dnia rozpoczęliśmy akcję „Tydzień bez samochodu”. Zamiast pokonywania drogi do szkoły i ze szkoły samochodem zachęcaliśmy uczniów i rodziców do przejścia jej pieszo. Odbyły się też konkursy sprawnościowe, turnieje sportowe, ścieżka zdrowia. Zarówno młodszy, jak i starsi uczniowie z kijkami nordic walking przemierzali Matysówkę wzdłuż i wszerz. Zorganizowane zostały także zajęcia aerobiku. Poprowadzili je zaproszeni przez nas instruktorzy fitness i aerobiku - **Anna Lechowicz** i **Dominik Ferenc**. Uczniowie wykonywali także prace plastyczne związane z tematyką zajęć i przygotowali gazetki tematyczne. Zwycięzcy licznych konkursów przeprowadzonych w ramach Tygodnia Promocji Zdrowia otrzymali nagrody.

Serdecznie dziękujemy **Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie** za udzielone nam wsparcie finansowe do realizacji naszego programu.

KRYSTYNA KIELAR - nauczyciel SP w Matysówce

„W krainie bajek i baśni”

Gminny Konkurs Czytelniczy

26.04. br. roku odbył się w naszej szkole **Gminny Konkurs Czytelniczy** pt. „**W krainie bajek i baśni**”. Przygotowany on został przez nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej w ramach działań Gminnego Forum Samokształcenia Nauczycieli. W konkursie wzięli udział uczniowie ze wszystkich szkół podstawowych Gminy Tyczyn. Do rywalizacji dzieci przygotowywały się dużo wcześniej, poznając ciekawe utwory podczas zajęć lekcyjnych i świetlicowych oraz czytając książki w gronie rodzinnym. Szkoły wytypowały do konkursu uczniów z każdego oddziału klasowego. Łącznie w gminnym etapie konkursu wzięło udział 25 dzieci.

Na powitanie gospodarze zaprezentowali przedstawienie pt. „**Czerwony Kapturek uczy ekologii**”. Uczestnicy mieli okazję przypomnieć sobie treść jednej z najpopularniejszych bajek i zarazem nauczyć się właściwych postaw ekologicznych. Nauki płynące z ust „dobrego wilka” tak przypadły dzieciom do gustu, że razem z nim nuciły prezentowane piosenki. Następnie przystąpiono do konkursu wiedzy dotyczącej znajomości bajek i baśni. Uczestnicy odgadywali zagadki, rebusy, rozwiązywali krzyżówki, wspólnie wykonywali prace plastyczne tematycznie związane z poznаныmi wcześniej utworami. Prezentowali także swoje zdolności aktorskie podczas zabaw integracyjnych, które doskonale sprzyjały pozytywnym relacjom interpersonalnym.

Wszystkie te przedsięwzięcia miały na celu wdrażanie dzieci do racjonalnego wykorzystania wolnego czasu oraz zacieśnienie więzi. Spotkanie sprzyjało także

Uczestnicy Gminnego Konkursu Czytelniczego

wspomaganiu procesów komunikacji i przełamywaniu barier w bezpośrednich kontaktach. Idealnie sprawdziła się formuła konkursu, ponieważ uczniowie nie rywalizowali między sobą jako reprezentanci danej szkoły. Zespoły konkursowe wybrane zostały w drodze losowania, w każdej drużynie znalazły się dzieci z różnych szkół. Uczestnicy zgodnie pracowali nad zadaniami, wspierali się nawzajem. Dzięki temu nawiązali nowe znajomości, a może i przyjaźnie. Wszystkie dzieci w nagrodę za udział w konkursie otrzymały cenne upominki ufundowane dzięki wsparciu finansowemu **Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**.

Szkolny turniej piłki siatkowej

31.03 br. w gimnazjum w Tyczynie odbył się **Szkolny Turniej Piłki Siatkowej** dla uczniów ZS Tyczyn. Do turnieju zgłosiło się po 4 zespoły klasowe dziewcząt i chłopców (łącznie 50 zawodników). Sędziami głównymi byli nauczyciele wych. fizycznego i **Julia Kontor** (uczennica. kl. 1a). Sędziami liniowymi były uczennice: **Martyna Ryś** (3a), **Izabela Spiss** (1a), **Wirginia Nowak** (1a), **Dominika Wilczak** (1a). Wyniki meczów protokołowały uczennice: **Magdalena Drygaś** (3a), **Sylwia Ożóg** (2a), **Gabriela Machowska** (3a). Wyniki turnieju przedstawiają się następująco: **Dziewczęta**: 1. miejsce - klasa 3b, 2. miejsce - kl. 1b, 3. miejsce - kl. 2b, 4. miejsce - kl. 2a, **Chłopcy**: 1. miejsce - kl. 3b, 2. miejsce - kl. 1a, 3. miejsce - klasa 2a, 4. miejsce - klasa 3.

***

17 marca br. także w tyczyńskim gimnazjum odbył się **sprawnościowy tor przeszkód** dla naszych uczniów. Minimalny czas potrzebny do zaliczenia testu wynosił 1.45.00. W tym roku bezbłędnie i najszybciej pokonał tor **Adrian Michalek** (kl. 3a) w czasie 1.16.00, na drugim miejscu był **Oskar Bąk** (kl. 1a, poprawiony czas: 1.16.00). Wśród dziewcząt najlepsza była **Katarzyna Hubka** (kl. 3b, czas 1.28.00), drugie miejsce zajęła **Izabela Skrzypiec** (kl. 3b, czas poprawiony: 1.28.00).

***

Podkarpacka Uniwersjada Bezpieczeństwa to kolejna impreza sprawnościowa, w której brała udział młodzież naszej szkoły. Organizatorem imprezy, która odbyła się 5.04 br., był WSiIZ w Rzeszowie. Nasi uczniowie uczestniczyli w 4 konkurencjach: konkurs strzelecki na strzelnicy multimedialnej, turniej drużynowy w Paintball, bieg na 200 metrów z bronią połączony ze strzelaniem, rozkładanie broni (broń do składania dostarczył ZS „Strzelec”).

***

Powiatowe Sztafetowe Biegi Przelajowe odbyły się 12.04 br. po raz trzeci na terenie naszej szkoły. W zawodach wystartowało ok. 250 uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu rzeszowskiego. W trakcie zawodów panowała prawdziwa sportowa atmosfera, a ich uczestnicy zachowywali

zasady fair play. W kategorii *gimnazjum – chłopcy* **4. miejsce** zdobyli **uczniowie z tyczyńskiego gimnazjum**. Również **4. miejsce** przypadło chłopcom z **ZS w Tyczynie** (w kat. *szkoły ponadgimnazjalne*).

Bieg Króla w Jaśle

17.04 br. uczennica naszej szkoły **Zuzanna Wójtowicz** (kl. 1a) wzięła udział w biegu ulicznym na 5 kilometrów pod nazwą „Bieg Króla”. Jest on organizowany w Jaśle przez I LO im. króla S. Leszczyńskiego. Z. Wójtowicz zajęła w tych zawodach **3. miejsce** w kategorii DK4 (bieg kobiet w wieku 16-17 lat).

Najlepszy Sportowiec ZS w Tyczynie

W tym roku szkolnym najlepszym sportowcem szkoły mógł zostać uczeń, który zgromadził najwięcej punktów, wykazał się wzorową postawą i zachowaniem na zajęciach i zawodach sportowych. Najwięcej punktów wśród uczniów naszej szkoły zdobyli: **Bartłomiej Marszał** (kl. 3b), **Michał Krzanowski** (kl. 3b) i **Kamil Chachura** (kl. 2a). Wśród uczennic najlepsze wyniki uzyskały: **Izabela Skrzypiec** (kl. 3b), **Katarzyna Hubka** (kl. 3b) i **Klaudia Błażkowska** (kl. 3b).

Serdecznie gratulujemy wszystkim uczniom biorącym udział w sportowych zmaganiach, a zwycięzcom życzymy dalszych sukcesów.

Teksty: **SYLWIA NIEMIEC** i **EWELINA PLEŚNIAK**

RENATA ROCHECKA – sekretarz LKS „Jar” Kielnarowa Wiosenny Turniej Piłki Siatkowej SZIK CUP

23.04 br. w hali sportowej WSiIZ w Kielnarowej został rozegrany pierwszy z cyklu „Cztery pory roku z piłką siatkową u boku” Wiosenny Turniej Piłki Siatkowej. Patronat nad imprezą objął **Burmistrz Tyczyna Janusz Skotnicki**. Sponsorem głównym turnieju była firma „SZIK” z Tyczyna. Imprezę wsparli również: firma „Sobina Ubezpieczenia” z Tyczyna i „Chmielnik Zdrój” z Doliny Strugu.

Turniej zwyciężyła drużyna z Albigowej (trener: **K. Gugała**). „SZIK” Tyczyn i LKS „Jar” Kielnarowa zajęły ex aequo VI

W turnieju udział wzięło osiem drużyn z powiatów: rzeszowskiego, łańcuckiego i przeworskiego.

Przyjmę do pracy w zakładzie krawieckim w Tyczynie
(na 2-3 dni w tygodniu)

Tel. 606-110-725

Sprzedam działkę 28 arów w Tyczynie, ul. Zagrody.
Tel. 17-22-99-727

USŁUGI W BIBLIOTECE
Publicznej w Tyczynie:

SKANOWANIE

Drukowanie

Zapraszamy
w godz. pracy Biblioteki

KSEROWANIE

LAMINOWANIE

608-439-955

Pod tym numerem
można **całodobowo**
przez **7 dni w tygodniu**
zgłaszać **przypadki awarii sieci wodociągo-
gowo-kanalizacyjnej** obsługiwanej przez Przed-
siębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug”
w Tyczynie. W godzinach pracy Spółki awarie można
również zgłaszać pod numerami telefonów:
(17) 22-19-312, (17) 22-19-360

Sprzedam działki budowlane o pow. 18 arów i 15 arów
w Tyczynie.

Tel. 799-212-334, 695-040-816

Sprzedam działkę 1 ha w Tyczynie, ul. Lasek.

Tel. 500-174-173

KREDYT BEZPIECZNY PARASOL 5%*

- kwota kredytu od **500,00 zł** do **40.000,00 zł**
- oprocentowanie stałe od **5%** do **6%** w skali roku
- okres kredytowania od **12 miesięcy** do **24 miesięcy**
- rata miesięczna równa **428,00 zł**
- specjalne warunki dla posiadaczy ROR

*Warunki dotyczą kredytu Bezpieczny Parasol dla kwoty 5.000,00 zł. RRSO na dzień 01.05.2016 r. dla reprezentatywnego przykładu wynosi 13,85% dla całkowitej kwoty kredytu 5.000,00 zł, spłacanej w 12 ratach miesięcznych równych – 426,00 zł. Stopa oprocentowania kredytu 4% w stosunku rocznym. Całkowita kwota do zapłaty wynosi 5344,67 zł w tym odsetki – 109,67 zł, prowizja przygotowawcza – 2%, prowizja za udzielenie kredytu 2% oraz ubezpieczenie Kredytobiorcy – 35,00 zł. Stopa oprocentowania oraz prowizja za udzielenie kredytu obowiązują dla Klientów indywidualnych, którzy posiadają lub założą rachunek oszczędnościowo - rozliczeniowy (przez który przeprowadzane są, lub będą stałe miesięczne wpływy z tytułu wynagrodzenia za pracę lub rentę czy emeryturę). Rachunek oszczędnościowo - rozliczeniowy musi być czynny przez co najmniej cały okres kredytowania. Przedstawione informacje mają jedynie charakter orientacyjny. Ostateczna wysokość wszystkich kosztów związanych umową jest uzależniona od warunków umowy oraz rodzaju i zakresu usług dodatkowych..

Zapraszamy do naszych placówek

Centrala BS Tyczyn, ul. Mickiewicza 6 w Tyczynie tel. (17) 22-19-210

I Oddział w Rzeszowie, ul. Pelczara 6, tel. (17) 85-21-539

Oddział w Chmielniku, Chmielnik 50 tel. (17) 22-96-634

II Oddział w Rzeszowie, ul. Okulickiego 13a, tel. (17) 852-28-07

Filia nr 1 w Rzeszowie, ul. Budziwojska 327, tel. (17) 230-24-20

www.bstyczyn.pl

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik. Redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak**, **Monika Dziadur**, **Anna Pondo**, **Rafał Kaplita**, **Alicja Kochanowicz-Grabuś**, **Ewelina Kloc**, **Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej. **Adres Wydawcy:** Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl; **Adres redakcji:** MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie:** MiGBP w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. (17) 22-99-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS DLA DZIECI

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl)
Dodatek do 5. numeru „Głosu Tyczyna” (5/2016)

Znajdź 5 różnic
między
obrazkami.
Pokoloruj
rysunki.

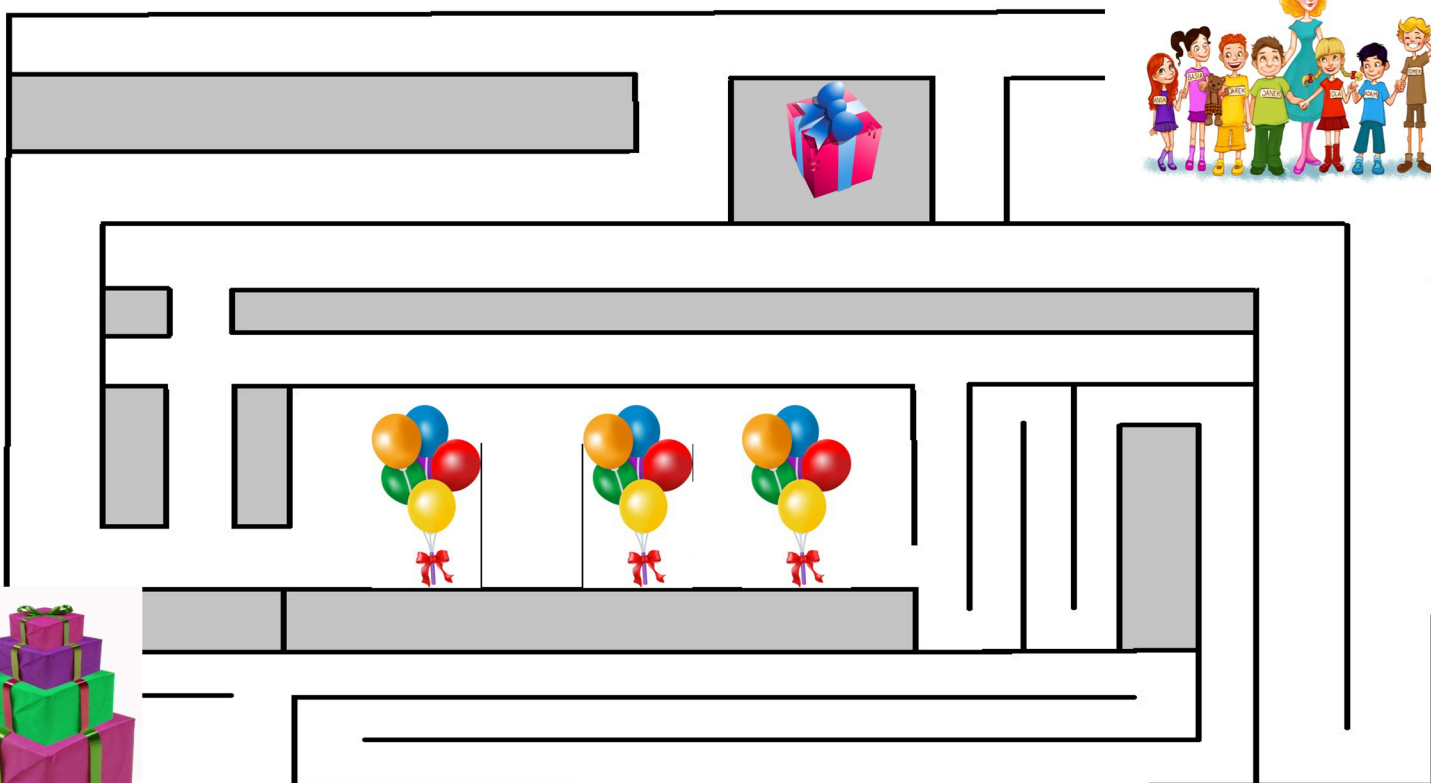
***

Z okazji
Dnia Dziecka
wszystkim
naszym
Milusińskim
życzymy
samyh
pogodnych dni.

***

Pomóż dzieciom odnaleźć prezenty przygotowane z okazji Dnia Dziecka.

Rozwiąż krzyżówkę. Litery z szarych pól utworzą rozwiązanie. Zaczynij hasło od słowa **Pierwszy ...**

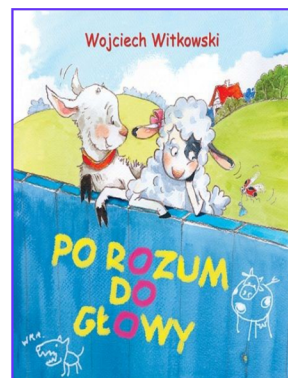
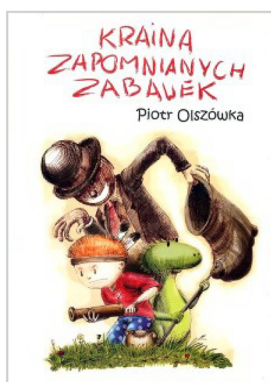
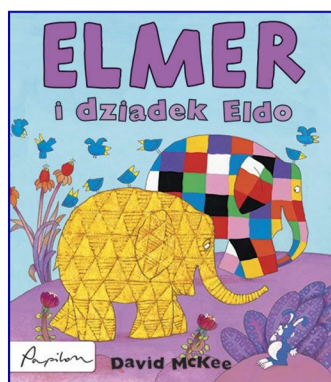
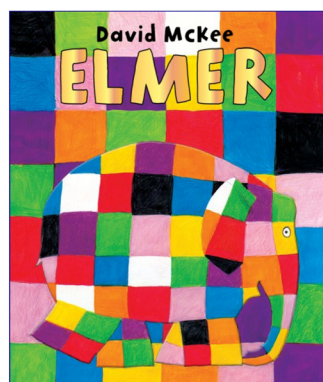
1. Pierwszy ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...

Clues and images:

- 1. Pierwszy ... (Start of the word)
- 2. ... (Image of a bee)
- 3. ... (Image of a dog)
- 4. ... (Image of a ladybug)
- 5. ... (Image of a squirrel)
- 6. ... (Image of a nut)
- 7. ... (Image of an apple)
- 8. ... (Image of a tree)
- 9. ... (Image of a pear)
- 10. ... (Image of an open book)
- 11. ... (Image of a lion)
- 12. ... (Image of an elephant)
- 13. ... (Image of a crocodile)
- 14. ... (Image of a mouse)
- 15. ... (Image of a penguin)
- 16. ... (Image of a cucumber)
- 17. ... (Image of a scarecrow)
- 18. ... (Image of plums)
- 19. ... (Image of a giraffe)

Kącik Czytelnika

W Bibliotece zawsze znajdziecie dużo ciekawych książek. Oto nasze propozycje w tym numerze:

Zespoły ludowe działające przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie

„Maluszki” z Tyczyna

„Katarzynki” z Tyczyna

„Askara” z Tyczyna

„Arabeska” z Borku Starego

„Koralik” z Matysówki

„Niezapominajki” z Kielnarowej

Dziecięce zespoły wokalne

Zespół tańca break dance „Wataha”

***Zespoły ludowe
działające przy
Miejsko-Gminnym
Ośrodku Kultury
w Tyczynie***

Zespół śpiewaczy „Tyczyniacy”

Zespół śpiewaczy „Borkowianie”

Zespół śpiewaczy „Hermanowiaci”

Zespół śpiewaczy „Matysowianie”

Zespół śpiewaczy z Kielnarowej

Kapela Wóit Tycznera

„Młodzi Tyczyniacy”